

VASARIO 16-OJI - LIETUVOS VALSTYBĖS ATKŪRIMO DIENA

1918 m. vasario 16 d. Nepriklausomybės akto signatarai: Jonas Vileišis, Jurgis Šaulys, Justinas Staugaitis, Stanislovas Narutavičius, Jonas Basanavičius, Antanas Smetona, Kazimieras Šaulys, Steponas Kairys, Jonas Smilgevičius. Stovi: Kazys Bizauskas, Jonas Vailokaitis, Donatas Malinauskas, Vladas Mironas, Mykolas Biržiška, Alfonsas Petrulis, Saliamonas Banaitis, Petras Klimas, Aleksandras Stulginskis, Jokūbas Šernas, Pranas Dovydaitis.

LIETUVA PRISIJUNGĖ PRIE ES DEMARŠO DĖL IRAKO

Vilnius, vasario 5 d. (ELTA). Lietuva, drauge su kitomis narystės Europos Sąjungoje siekiančiomis šalimis, prisijungė prie ES demaršo, kuriame reiškiamas “gilus susirūpinimas” dėl Irako krizės ir Bagdadas raginamas bendradarbiauti su Jungtinėmis Tautomis. “Laikas senka. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos 1441 Rezoliucija suteikė Irakui paskutinę galimybę taikiai nusiginkluoti. Jeigu šalis nepasinaudos šia galimybe, atsakys už visas pasekmes”, - teigiama vasario 4 dieną Irako misijoms Atėnuose, Briuselyje ir Niujorke įteiktame ES demarše. Jame pabrėžiama, kad Irakas turi visiškai atsisakyti masinio naikinimo ginklų.

“Tą norime pasiekti taikiu keliu. Tačiau tai bus įmanoma, jeigu Irakas visiškai, besąlygiškai bei nedelsiant paklus visoms susijusioms JT ST rezoliucijoms ir ypač 2002 m. lapkričio 8 d. priimtai 1441 Rezoliucijai. Irakas turi tuoj pat visiškai paklusti joje įtvirtintiems reikalavimams nusiginkluoti”, - rašoma ES dokumente, apie kurio turinį *Eltą* informavo Užsienio reikalų ministerija.

Jame taip pat reiškiamą visišką paramą JT ginkluotės inspektorių ir Tarptautinei atominės energetikos agentūros (TAEA) vadovams Hans Blix bei Mohamed El Baradei ir jų misijai, numatytai 1441-ojoje rezoliucijoje.

Joje primenama, kad JT ST ne kartą įspėjo Iraką, jog jeigu bus toliau pažeidinėjami Bagdadui pateikti reikalavimai, jis susidurs su “rimtomis pasekmėmis”.

Irako valdžia, kaip teigiama ES demarše, privalo neatidėliodama suteikti inspektoriams visą reikalingą ir papildomą informaciją, susijusią su tarptautinės bendruomenės ir pačių inspektorių keliamais klausimais jų sausio 27 dienos ataskaitoje JT ST, bei aktyviai bendradarbiauti.

ES taip pat pabrėžė būtinybę, kad Irakas, įgyvendindamas JT ST rezoliucijas, “visiškai bendradarbiautų su JT, kurios išlieka bendravimo tarp Bagdado ir tarptautinės bendruomenės kanalas”.

Prie ES demaršo prisijungė ir kitos stojimo derybas su ES baigusios šalys: Čekija, Estija, Kipras, Latvija, Lenkija, Malta, Slovakija, Slovėnija, Vengrija, bei asocijuotos valstybės: Bulgarija, Rumunija ir Turkija.

JAV SENATORIAI REIŠKIA PARAMĄ LIETUVAI

Vašingtonas/Vilnius, vasario 6 d. (ELTA). Jungtinių Amerikos Valstijų senatorius respublikonas Richard Lugar reiškia savo paramą Lietuvai, siekiančiai narystės NATO, ir pabrėžia nematęs kliūčių baigti sutarties ratifikavimą JAV Senate šių metų vasarą. Tai JAV su darbo vizitu viešninčiam Ministrui pirmininkui Algirdui Brazauskui buvo pareikšta vykusiame susitikime su senatoriais respublikonu Richard Lugar ir demokratu Ben Nelson, taip pat parlamentaru respublikonu Joseph Pitts. Visų susitikimų metu svarbiausias dėmesys buvo skiriamas JAV Valstybės sekretoriaus Colin Powell pranešimui JT Saugumo Taryboje, kuriame buvo pateikti nauji faktai, įrodantys, jog Irakas nesilaiko JT rezoliucijos 1441.

Senatorius B. Nelson taip pat palaiko Lietuvos narystę NATO ir siekia, kad kuo daugiau senatorių balsuotų už sutarties ratifikavimą. Ministras pirmininkas pakvietė B. Nelson, kuris yra aistringas medžiotojas, atvykti į medžioklę Lietuvoje. Senatorius mielai kvietimą priėmė. Pokalbyje su Kongreso nariu J. Pitts daugiausia kalbėta apie Irako krizės sureguliovimą.

Po šių susitikimų Ministras Pirmininkas A. Brazauskas Lietuvos ambasadoje Vašingtone dar susitiko su JAV Valstybės sekretoriaus pirmuoju pavaduotoju Richard Armitage.

JAV DĖKOJA UŽ DALYVAVIMĄ ANTITERORISTINĖSE OPERACIJOSE

Vašingtonas, vasario 6 d. (ELTA). JAV Valstybės sekretoriaus Colin Powell ir JAV administracijos vardu JAV Valstybės sekretoriaus pirmasis pavaduotojas Richard Armitage reiškia pagarbą ir padėką Lietuvai bei jos Vyriausybės vadovui už dalyvavimą antiteroristinėse operacijose.

Vasario 5 dieną Lietuvos ambasadoje Vašingtone vyksiamame Ministro pirmininko Algirdo Brazausko ir R. Armitage susitikime JAV Valstybės sekretoriaus pirmasis pavaduotojas padėkojo ir už puikų “Vilniaus 10” grupės pareiškimą, kuriuo reiškiamą paramą JAV formuojamai koalicijai, o

Irako vadovas Sadsam Hussein raginamas nedelsiant taikiai nusiginkluoti.

R. Armitage pabrėžė, kad jam smagu viešėti šalies sąjungininkės ambasadoje. “Sunkių metu sužinai, kas tavo draugas”, - į tai atsakė A. Brazauskas. Ministras Pirmininkas atkreipė JAV administracijos dėmesį ir paprašė kuo greičiau Lietuvą pripažinti rinkos ekonomikos šalimi. R. Armitage patvirtino, jog sprendimas šiuo klausimu rengiamas ir, nors pavėluotai, Lietuva bus pripažinta tai, kuo realiai ji yra.

Pokalbio metu buvo akcentuoti labai geri Lietuvos ir JAV tarpusavio santykiai. Baigiantis susitikimui Ministras pirmi-

ninkas aistringam krepšinio mėgėjui įteikė Lietuvos krepšinio rinktinės marškinėlius su užrašu “13 Richard L. Armitage”. “Mes jau esam vienos komandos nariai”, - dėkodamas sakė R. Armitage.

Trečiadienio vakarą Ministras pirmininkas A. Brazauskas vakarieniavo su JAV NATO komiteto steigėja Julie Finely.

Vyriausybės spaudos tarnybos teigimu, antrąją darbo vizito JAV dieną, Ministras pirmininkas dalyvavo kasmetiniuose maldos pusryčiuose, susitiko su JAV lietuvių organizacijų vadovais, senatoriumi Richard Durbin, dalyvavo Torų perdavimo ceremonijoje.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ V. ADAMKUI ĮTEIKTAS “NEMUNO JUOSTOS” AUKSO MEDALIS

Vilnius, vasario 5 d. (ELTA). “Nemuno juostos” aukso meda-
lį prezidentui Valdui Adamkui įteikė Lenkijos ir Lietuvos ūkio
rūmų vadovai - prezidentas Jan Zaworski ir viceprezidentas Au-
gustinas Majauskas. Tai - Lenkijos ir Lietuvos ūkio rūmų 10-
mečio proga įsteigtas apdovanojimas, kuris įteiktas ir Lenkijos
prezidentui Aleksander Kwasniewski. Abiejų valstybių vadovai
yra rūmų organizuojamos Lenkijos nacionalinės parodos
“Pollexport” globėjai. Jubiliejiniai “Nemuno juostos” aukso me-
daliai jiems turėjo būti įteikti pernai spalį Kaune vykusios devin-
tosios Lenkijos eksporto mugės metu. Tačiau pasikeitus Lenkijos
prezidento darbotvarkei, jis į Kauną neatvyko. Lietuvos vadovas
irgi nedalyvavo parodos atidaryme, primena ELTA.

“Pollexport” mugė yra didžiausia Lenkijos prekių ir paslaugų
ekspozicija, rengiama užsienyje. Lenkijos ir Lietuvos prezidentai
perkirpo trijų ankstesnių “Pollexport” parodų atidarymo juosteles.

Vasario 5 d. priėmęs šio renginio organizatorius, V. Adam-
kus pasidžiaugė rūmų veikla, pabrėždamas, kad jų vaidmuo labai
svarbus stiprinant Lietuvos ir Lenkijos verslo ryšius, didinant
prekybos apyvartos augimą ir bendrų įmonių steigimą.

Pokalbio metu taip pat aptarta rūmų veikla plėtojant Lietuvos
ir Lenkijos pasienio regionų bendradarbiavimą. Šalies vadovas
pažymėjo, kad glaudžius pasienio gyventojų ryšius padedančių
plėtoti projektų įgyvendinimas taps ypač svarbus abiem šalims
tapus Europos Sąjungos narėmis.

■ PRIEŠ REFERENDUMĄ - DAUGIAUSIAI DĖMESIO ŽEMDIRBIAMS

Vilnius, vasario 5 d. (ELTA). Prieš referendumą dėl narystės
Europos Sąjungoje informuojant visuomenę apie euointegraci-
jos svarbą, didžiausias dėmesys bus skiriamas kaimų gyvento-
jams, pabrėžė Europos komiteto generalinis direktorius Petras
Auštrevičius, visuomenės informavimo programą pristatydamas
Lietuvoje reziduojantiems ES šalių ambasadoriams.

“Ypatingą dėmesį mes koncentruosime į žemdirbius”, - po
susitikimo su diplomatais Eltai komentavo Europos komiteto
vadovas. Jo teigimu, kiekvienoje seniūnijoje rengiamasi organi-
zuoti bent po kelis renginius. Jų metu ūkininkams bus teikiama
informacija, vyks diskusijos su žemės ūkio ekspertais.

“Atsižvelgdami į referendumo specifiką, mes ypač išnaudosime
masinės informacijos priemones”, - pabrėžė P. Auštrevičius.
Pasak jo, numatoma surengti kuo daugiau komercinio pobūdžio
laidų per televizijas ir radiją.

■ A. GOMELSKIUI SUTEIKTA LIETUVOS PILIETYBĖ

Pilietybės komisijos posėdyje, kuriam vadovavo Prezidentas
Valdas Adamkus, patenkintas garsaus Rusijos krepšinio trenerio
Aleksandro Gomelskio prašymas suteikti jam Lietuvos pilietybę.

Neseniai 75-metį iškilmingai atšventęs A. Gomelskis savo
prašyme nurodė, kad nori tapti mūsų šalies piliečiu tam, jog ga-
lėtų stiprinti Lietuvos krepšinio mokyklą ir toliau palaikyti ryšius
su Lietuva.

Kaip žinoma, A. Gomelskis vadovavo SSRS rinktinei, kuri
1988 m. laimėjo Seulo olimpinės žaidynes ir kurioje buvo keturi
lietuviai - Arvydas Sabonis, Šarūnas Marčiulionis, Rimas
Kurtinaitis ir Valdemaras Chomičius. Šios “auksinės” komandos
nariai nuolat susitinka ir dalyvauja veteranų varžybose, o šiomet
per A. Gomelskio jubiliejų žaidė su Madrido “Real” veteranais.

Šiuo metu A. Gomelskis yra Maskvos CSKA klubo prezi-
dentas. Pilietybės komisijos posėdyje patenkintas ir Lietuvos
nacionalinės ledo ritulio rinktinės trenerio Dmitrijaus Medve-
devo prašymas dėl pilietybės suteikimo. Šis ledo ritulio specia-
listas anksčiau gyveno Baltarusijoje. Iš viso buvo svarstyti 28
prašymai, o patenkinti - 12.

■ LENKIOJE GALI BŪTI UŽDARYTOS KELIOS LIETUVIŲ MOKYKLOS

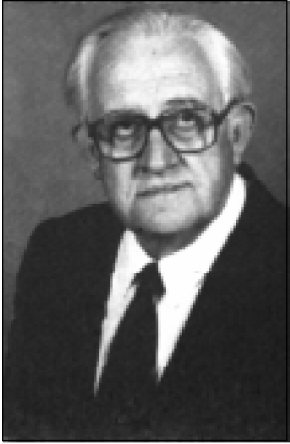
Suvalkai, vasario 5 d. (PAP-ELTA). Lenkijoje gali būti užda-
rytos kelios lietuvių mokyklos, kadangi Palenkės vaivadijos Sei-
nų ir Punsko gminos šįmet gavo mažiau lėšų švietimui nei pernai,
praneša PAP-ELTA.

Punsko apylinkėse 80 procentų gyventojų sudaro lietuviai.
“Mūsų gminoje uždarymo pavojus iškilio net penkioms mo-
kykloms, kuriose dalykai dėstomi lietuvių kalba. Iki vasario pa-
baigos liko nedaug laiko, todėl kreipėmės į Lenkijos Švietimo
ministeriją, prašydami peržiūrėti subsidijų paskirstymą”, - sakė
žurnalistams Punsko lietuvių bendruomenės atstovai. Anot jų,
šiais metais gmina švietimo reikalams iš valstybės biudžeto lėšų
gavo 100 tūkstančių zlotų mažiau nei pernai.

Valstybės asignavimai Seinų gminos švietimo įstaigoms šiais
metais sumažinti 700 tūkstančių zlotų.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

JAV konstitucija reikalauja,
kad valstybės prezidentai laiks
nuo laiko praneštų Kongresui
apie savo darbus ir vykdomo-
sios valdžios planus. Nuo 1945
metų tokios prezidentų kalbos
pavadintos “State of the Union
address”. Pirmąjį tokį praneši-
mą Kongresui perdavė prezi-
dentas George Washington
1790 sausio 8 dieną. Trečiasis
JAV prezidentas Thomas Jef-
ferson įvedė rašytinį šitokio
pranešimo Kongresui būdą. Įs-
tatymų leidėjai gaudavo prezi-

Prez. George Bush ir jo žmona Laura išeina iš Šv. Jono Episkopų
bažnyčios Washingtone po pamaldų už žuvusius 7 astronautus
vasario 1 dienos rytą.

dento pareiškimą raštu. Šitoks
bendradarbiavimas tęsėsi visą
šimtmetį. Prezidentas Wood-
row Wilson vėl sugražino pre-
zidento kalbas Kongreso na-
riams, sakydamas, kad prezi-
dentai geriau pakalbės už ko-
kių raštininkų parašytus žo-
džius. Prezidentų susitikimai
su Kongreso nariais iki prez.
Lyndon Johnson dienų įvyk-
davo popiečio valandomis, ta-
čiau jis įvedė kalbas vakarais,
kad daugiau amerikiečių ga-
lėtų pasiklausti prezidento
kalbų televizijos programose.

Prezidentas George W.
Bush pasakė savo kalbą apie
padėtį Amerikoje sausio 28
dieną. Pirmiausia jis pripažino,
kad jam daugiausiai rūpi eko-
nominis atoslūgis, bedarbių
skaičiaus pakilimas. Todėl jis
griebėsi pajamų mokesčių su-

PREZIDENTUI NELENGVA

mažinimo, kad amerikiečiai
turėtų daugiau lėšų investuoti
į verslą. Jis prašė Kongreso
pravesti ekonomikai pagyvinti
reikalingus įstatymus. Prezi-
dentas kalbėjo apie reformas
sveikatos apdraudos įstaty-
muose, kad pensijos amžiaus
sulaukę amerikiečiai galėtų
įsijungti į privačias draudimo
bendroves, kurios būtų remia-
mos federalinės vyriausybės.
Šalia dabartinio Medicare
veiktų ir vaistus parūpinančios
agentūros. Reformos kainuotų
vyriausybei 350 milijardų do-
lerių per 10 metų. Ekonomistai
pripažino, kad įvairios refor-
mos kainuotų vyriausybei di-
deles sumas deficitu vyriausy-
bės biudžete, kurį būtų neįma-
noma subalansuoti. Preziden-
tas pripažino, kad praicityje yra
buvę įvairių planų parūpinti
sveikatos apdraudą mažai už-
dirbantiems piliečiams, tačiau
bandymai reformuoti sveika-

nės daugiausia kenčia nuo eko-
nominio atoslūgio. Oregono
valstijoje balsuotojai atmetė
 pasiūlymą įvesti naujus paja-
mų mokesčius. Kai kuriose ap-
skrityse švietimo įstaigos su-
mažino mokyklų darbo dienų
skaičių. Pailgintos atostogos,
nes neįmanomą išlaikyti darbo
dienų skaičių.

Kai kur Šiaurės vakaruose
iš kalėjimo paleidžiami men-
komis bausmėmis nuteisti ka-
liniai, nes nėra lėšų apmokėti
kalinių prižiūrėtojų algas.
Daugiausia darbininkų neteko
darbo Aliaskoje, Oregone ir
Vašingtone. Gubernatorius va-
dino prezidento planą suma-
žinti mokesčius “atvirkštine
sistema”, kurioje turtingiems
amerikiečiams nereikės įnešti
iždan 674 milijardus dolerių,
o vargšai toliau galvos kaip
maitinti savo vaikus ir juos ap-
rengti sakė gubernatorius. Ore-
gono balsuotojai atmetė siūlo-
mą specialią mokesčių našta
56 procentais balsų. Kalbama,
kad nukentės gyventojų saugu-
mas, nukentės švietimas, gam-
tosauga ir daugelis patarnavi-
mų gyventojams.

Didesnę savo kalbos dalį
prezidentas Bush skyrė kovai
prieš pasaulinę teroristų grės-
mę. Jis pažadėjo perduoti
Jungtinėms Tautoms įrody-
mus, kad reikia skubiai sutvar-
kyti labai pavojingą Irako vy-
riausybę, kuri sudaro pavojų
Amerikai ir jos sąjunginin-
kams. Turima įrodymų, kad
Saddam Hussein turi paslėpęs
masinio žudymo ginklų, kurių
jis nesirengia sunaikinti, kaip
yra pažadėjęs. Amerikos ir jai
draugiškų valstybių žvalgyba
turi Irako apkaltinimui pakan-
kamų įrodymų, kuriuos Jungti-
nėms Tautoms perduos JAV
Valstybės sekretorius Colin
Powell ir JAV ambasadorius
Jungtinėse Tautose John Ne-
groponte. Vyriausias Saugumo
Tarybos inspektorius jau kal-
bėjo taryboje ir nurodė kai ku-
riuos Irako valdžios trukdy-
mus. Irakas pripažino gaminęs
nuodingus biologinius ginklus
prieš 12 metų, tačiau neparū-
pinęs įrodymų, kad tie 8,500
litrai *anthrax* dingio be žinios,
kalbėjo vyriausias inspektorius
Blix. Irakas savo labai ilgame
pareiškime apie nuodingas du-
jas pernai gruodžio mėnesį
(pareiškimas buvo 12,000 lapų
ilgumo) minėjo ir apie labai
pavojingą cheminę nervus vei-
kiančią medžiagą “VX”, ir pra-
nešė, kad ta medžiaga buvo su-
naikinta, tačiau inspektoriams
nebuvo parodyta, kur ji buvo
sunaikinta, kaip ir kada.

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

NUOLATINĖ KOVA UŽ LAISVĘ

Lietuva ir užsienio lietuviai Vasario 16-osios 85-metį pasitinka saugesniu jausmu, nei prieš metus. Ji pakviesta jungtis į Europos Sąjungą ir net į NATO karinės organizacijos sąjungą.

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas nebuvo spontaniškas aktas. Į jį lietuvių tauta ėjo per visą carinės Rusijos okupacijos laikotarpį. Už Lietuvos valstybingumo atkūrimą kovojo 1831 ir 1863 metų sukilėliai. Už tai kovojo ir T. Kosciuška. Mūsų tautą žadino laisvei devynioliktojo amžiaus tautiškojo sąjūdžio šviesuoliai - Simonas Daukantas, Laurynas Ivinskis, Motiejus Valančius, Antanas Tatarė, Antanas Strazdelis, Antanas Baranuskas, Antanas Vienažindys, Mikalojus Akelaitis ir dar keli kiti. Didžiulę reikšmę lietuvių sąmonės ugdymui turėjo spaudos draudimo metais Jonas Basanavičius su savo “Aušra” ir Vincas Kudirka su “Varpo” laikraščiu.

Prie nepriklausomybės paskelbimo vedė įvykusi Vilniuje lietuvių atstovų konferencija 1917 metų rudenį. Joje dalyvavo 214 atstovų ir jie paskelbė savo nusistatymą dėl Lietuvos ateities ir išrinko Lietuvos tarybą. Po 1917 metų vasario revoliucijos Rusijoje pasaulyje pradėjo sklisti tautų apsisprendimo sąjūdis ir vokiečių okupacinė valdžia nebesijautė stipriai, tad buvo gautas leidimas sudaryti Lietuvoje patikėtinių tarybą, kurioje būtų ne vien tik lietuviai, bet ir kitų tautybių atstovai. Patikėtinių teisės nebuvo aiškiai aptartos, tačiau jie turėjo padėti vokiečiams valdyti kraštą. Vokiečių okupacinė valdžia mėgino į tą patikėtinių tarybą įtraukti Joną Basanavičių, Žemaičių vyskupą Pranciškų Karevičių, Antaną Smetoną ir kitus žymesnius lietuvius. Bet jie vokiečių valdžiai nepritarė, patikėtinių taryba lietuviai nesidomėjo, tad ji ir liko tik projekto rėmuose. Vokiečiai nusileido ir sutiko su lietuvių veikėjų siūlymu sukviesti lietuvių atstovų konferenciją. Sudarytas organizacinis komitetas, kuris parinko atstovus iš įvairių vietovių ir politinių pažiūrų. Karo metas neleido laisvų rinkimų, nors kai kur buvo susirinkimuose išrinkti atstovai. Turėjo būti 264 asmenys, bet dalyvavo tik 214.

Vilniuje lietuvių konferencija įvyko 1917 m. spalio 18-22 dienomis. Atstovai priėmė rezoliuciją, kurioje pasisakė, kad Lietuva turi būti nepriklausoma ir demokratine valstybe etnografinėse sienose. O jei Vokietija sutiksianti su Lietuvos valstybės nepriklausomybe, tai Vilniaus konferencija galėsianti megzti tam tikrus ryšius su Vokietija, kadangi Lietuvai svarbiau būti Vakarų sferoje, negu Rytų.

1918 metų vasario 16 d. buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė. Tad jau anuomet lietuvių tauta pareiškė savo nusistatymą būti su Vakarais. Tai buvo patvirtinta, kai visos Lietuvos gyventojai sukilo 1941 metų birželio 22 dienos rytą trokšdami laisvės, ir ne tam, kad tarnautų naujos okupacijos nacių tikslams. Pranašingas buvo ministerio Povilo Žadeikio Washingtonė pareiškimas 1941 m. liepos 8 d. *Darbininke*: “Galimas daiktas, kad Sovietų ir jų simpatikų propagandos mašina bandys lietuvių sukilimą peikti ir dergti. Gal būt prikaišios naciškumą”. Šiandien tai vyksta: skelbiama nesąmonė, kad Lietuvos laikinoji vyriausybė buvusi palanki naciams, nors kiekvienas nuoširdus lietuvis žino, kad tai netiesa.

O iš Lietuvos vėl gauname žinias, kad ten bandoma kastis po valstybės pamatais ir demonstruojama prieš Lietuvą Maskvoje ir Karaliaučiuje.

S. Tūbėnas

“JUS NUOŠIRDŽIAUSIAI SVEIKINU...”

“...ir linkiu geros sveikatos, linkiu išlikti stipriam ir kantriam. Rusija remia jūsų nenuilstamą kovą prieš žmogaus teisių suvaržymus šiandieninėje Latvijoje bei bandymą perrašyti istoriją.” - Šių metų pradžioje šiuos žodžius su dovanele Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas pasiuntė Latvijoje teisiama (ačiū Dievui!) jau buvusiosios (irgi, ačiū Dievui!) Sovietų Sąjungos karo herojui Vasilijui Kononovui, prieš dvejus metus dar apdovanojamam (dabartinės) Rusijos pilietybe. Kononovas yra kaltinamas dalyvavęs devynių civilių asmenų Latvijoje nužudy-me 1944 m., partizanavimo prieš vokiečių okupaciją veiksmuose. Nužudytųjų ir sudegintų tarpe buvo ir kūdikio besilaukianti moteris. Šį internete pakartotą sveikinimą paminėjo AP žinių agentūra ir kai kuri spauda.

Karo didvyris, atrodo, šio nusikaltimo neneigia. Jis aiškinasi, jog civiliai žuvo kryžminėje ugnyje, jo vadovautam būriui susikovus su naciais. Gi Latvijos teismuose su Kononovu tąsomas jau nuo 2000 metų. Jis jau buvo nuteistas 6 metais kalėjimo už savo įsakymą minėtas aukas sunaikinti. Tačiau Latvijos Aukščiausiasis Teismas įsakė Kononovą paleisti, nes kai kurie kaltinimo įrodymai pasirodė nepatikimi (čia Aukščiausiame Teisme galėjo slypėti ir reveransas Rusijai). Prokuratūra iš naujo už-

Antanas Dundzila

vedė bylą, kuri prasidėjo 2002 gegužės mėn. Kaip žinia, per šį teisinį braidžiojimą Putino Rusijos burna putojo, rusai ant latvių bumbėjo.

Šis įvykis prašosi kelių komentarų.

Pirma, Putino akiplėšiškas pasveikinimas ir dovana neigia jo ankstyvesnį teigimą, kai - Estijos, Latvijos ir Lietuvos į NATO kvietimo metu - jis JAV prezidentui ir pasauliui pasakė, kad kiekvienos šalies vidaus reikalas yra spręsti savus reikalus. Tuo teigimu, tiesa, tuomet netikėjome, gi tos abejonės dabar pasitvirtino. Tereikia viltis, kad Latvija parodys tvirtą nu-garkaulį ir Putinui nesilankstys.

Antra, įdomios Kononovo pilietybės aplinkybės. Vokiečių okupacijos metu Latvijoje partizanavęs ir gyventojus terorizavęs rusas, tenka manyti, buvo SSSR pilietis. Nereikia ypatingo įžvalgumo spėliojant, kad po 1990 m. nepriklausomybės atstatymo jis, kaip ir daugelis rusų kolonistų, geresnio gyvenimo siekdamas, pasiliko gyventi Latvijoje. Kad Latvijos teismas jį teisia, reiškia, kad jis - nepriklausomybę atstačiusios Latvijos pilietis. Kadangi jam Putinas suteikė Rusijos pilietybę, turi reikšti, kad jis Rusijos pilietybės nebeturėjo... Dabar Rusijos pilietybė jam vėl suteikta. Čia Rusija kopijuoja Izraelį. Juk panašiai yra ir su JAV gynybos įstaigose Izraeliui šni-

pinėjusiu amerikiečiu, kuris, nuteistas iki gyvos galvos, te-belaikomas JAV kalėjime. Izraelis jam irgi suteikė Izraelio pilietybę ir kiekvieno JAV prezidento prašo šnipą amnestuoti... Griežta JAV laikysena čia gali būti naudinga precedentu Latvijai.

Trečia, gyvename laikotarpiu, kai pro pirštus slenka pastutinė galimybė teisėtvarkos keliu dokumentuoti sovietinius nusikaltimus žmoniškumui okupuotuose kraštuose. Dar penkmetis, ir nebeliks ką teisti, neliks gyvųjų liudininkų parodymais dokumentuoti skriaudas bei okupacinius žiaurumus. Palyginimui, 2002 m. bėgyje Lietuvoje buvo nuteistas tik vienas buvęs lietuvis stribas. Žinomi didieji sovietmečio žudikai Lietuvoje - Todesas, Raslanas - yra nepasiekiami, nes senatvę saugiai leidžia Rusijoje ir Izraelyje.

Žvelgiant plačiau, tai visai gerai, kad Putinas jau sykį nuteistą Latvijos žmonių teroristą pasveikino ir apdovanojo. Be šio Rusijos prezidento mosto, apie Kononovo žygius bei su jais susijusius teismus būtume nežinoję. Gi dabar apie tai parašė *Associated Press*, *The Times*, žinia nuskriejo per internetą. Ta proga nuogais žodžiais buvo kalbama apie sovietų ir vokiečių okupacijas, apie atstatytą nepriklausomybę. Už šį pasitarnavimą Putinui reikėtų nusiųsti bent pustuzinį padėkos laiškų.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

Irako užsienio reikalų ministras Naji Sabri piktai puolė Saugumo Tarybą, Ameriką, ir jos pasirengimus karo veiksmams. Amerika siekianti kolonizuoti naftos laukus ir toliau remti Izraelį bei jo teroristinę politiką prieš palestiniečius.

Irako vyriausias vadas Saddam Hussein, kuris valdo jau 23 metai, pasakė sausio 29 dieną piktą kalbą ber televiziją. Jis tvirtina, kad Irakas laimės karą prieš Ameriką, Irakas tai ne koks atsilikęs Afganistanas. Irakas niekad nepasidavė svertimiesiems trypti šventą Irako žemę. Prezidentas Bush pasakė savo kalboje, kad nutarimas pradėti karo veiksmus Irake bus padarytas “per savaites”, nebus svarstoma mėnesių mėnesiais. Iraką įspėjo Vašingtone apsilankęs Italijos premjeras Silvio Berlusconi, įspėjo Saudo Arabijos užsienio reikalų ministras Saud Al-Faisal, Britanijos užsienio reikalų ministras Jack Straw, Egipto prezidentas Hosni Mubarak ir net Rusijos prezidentas Vladimir Putin. Visi patarė Saddam

Hussein netrukdyti tarptautiniams ginklų ieškotojams ir pasitrauki į egzilę iš Irako.

Keliais sakiniiais

• **Izraelio parlamento** rinkimai atnešė laimėjimą dešiniųjų partijai Likud, sustiprėjusiai vadovaujant Ariel Sharon. Prieš balsavimus 120-ties narių parlamente Knesete Likud turėjo 19 atstovų, dabar turės 37. Izraelio darbiečių partija buvo visai sumalta. Partijos kandidatas Haifos miesto burmistras Amram Mitzna pravedė į Kneset 18 atstovų, prieš rinkimus darbiečiai turėjo 26. Netikėtas laimėtojas buvo Yosef Lapid, naujos Shinui partijos steigėjas, gimęs Jugoslavijoje prieš 71 metus. Jo partija atsiskoko koalicijos su religinėmis partijom, bet sutinka kartu veikti su Likud partija. Ši “bedievių” partija turės seime 15 atstovų.

• **Lordas Robertson** paskelbė, kad šių metų pabaigoje pasitrauks iš NATO organizacijos generalinio sekretoriaus vietos po ketverių metų darbo.

• **Anglijos policija** užėmė Londono musulmonų mečetę

ir “kleboniją”, kuri, žvalgybos žiniomis, turėjo ryšius su teroristų organizacijomis. Suimta grupė iš Šiaurės Afrikos turėjo ginklų, padirbtų dokumentų.

• **Amerikietis** teisėjas atmetė nutukusių jaunuolių grupės skundą, kuriame prašoma nubausti McDonalds bendrovę, kuri kalta, kad jaunuoliai per daug sveria. Teisėjas nusprendė, kad jaunuoliai turi žinoti ką jie valgo ir kiek suvalgo.

• **Indija** paprašė išvažiuoti du Pakistano diplomatus ir kitus du piliečius, kurių veikla nesiderino su geros kaimynystės dėsniais. Spėjama, kad jie sugauti šnipinėjant.

• **Australijoje** siautė miškų gaisrai, prie Kanberos žuvo keturi žmonės, liepsnos sudegino 450 namų.

• **JAV** Valstybės sekretoriaus pavaduotojas Richard Armitage pareiškė, kad JT bus įteikti įrodymai kaip Irako draudžiamų ginklų laboratorijos veikia nuolat važinėjančiose mašinos. Amerika turinti nuotraukas, užregistruotus irakiečių pasikalbėjimus telefonu ir panašių įrodymų.

Kai Lietuvoje lankėsi NATO karinių pajėgų vyriausiasis vadas gen. Joseph Ralton, dešinėje, jį visur lydėjo Lietuvos karuomenės vadas gen. Jonas Kronkaitis.

PO V. ADAMKAUS RINKIMŲ KAMPANIJOS LIKO SKOLOS

Vilnius, vasario 4 d. (ELTA). Antrajame rinkimų ture pralaimėjimą patyrusio kadenciją baigiančio prezidento Valdo Adamkaus rinkimų kampanija kainavo 3 mln. 69 tūkst. 334 litus, o rinkimų išlaidos viršijo surinktas lėšas 1 mln. 200 tūkst. 824 litais. Daugiausiai skolingas V. Adamkaus rinkimų štabas liko viešųjų ryšių bendrovei “Media House”. Skola šiai bendrovei siekia 1 mln. 49 tūkst. 63 litus.

Vyriausiajai rinkimų komisijai V. Adamkaus rinkimų štabas pateikė politinės kampanijos finansavimo ataskaitą. Pasak VRK atstovų, likusias po rinkimų kampanijos skolas žada gražinti visuomeninė organizacija “V. Adamkus fondas”. Didžioji rinkimų kampanijos lėšų dalis, per 2 milijonus 300 tūkstančių litų, buvo skirta rinkimų agitacijai spaudoje, radijuje ir televizijoje.

Tarp didžiausių V. Adamkaus rinkimų kampanijos rėmėjų buvo su Lietuvos pramonės magnatu Bronislovu Lubiu susijusios įmonės - koncernas “Achemos grupė” ir Klaipėdos jūrų krovinių kompanija. Šios įmonės paaukojo rinkimų kampanijai po 150 tūkst. litų. 90 tūkst. litų į V. Adamkaus rinkimų sąskaitą pervedė AB “Klaipėdos hidrotechnika”, 80 tūkst. - AB “Montuotojas”, 50 tūkst. - koncernas “MG Baltic”. Kiti Lietuvos juridiniai asmenys V. Adamkus rinkimų kampaniją parėmė palyginti nedidelėmis sumomis - nuo 16 iki 1 tūkstančio litų. V. Adamkaus rinkimų kampaniją svariai finansavo ne vienas rėmėjų komitetas JAV, Kanadoje bei pavieniai išeivijos atstovai. Apytikriai jie į rinkimų kampanijos sąskaitą pervedė daugiau kaip 800 tūkst. litų. Pats V. Adamkus rinkimų kampanijai skyrė 130 tūkst. litų.

1997 metų V. Adamkus rinkimų kampanijai, atnešusiai jam pergalę, iš juridinių bei fizinių asmenų buvo surinkta 1 milijonas 430 tūkst. litų. Iš jų išleista 1 milijonas 234 tūkst. 112 litų.

Už rinkimų agitaciją spaudoje per radiją ir televiziją 1997 m. V. Adamkaus rinkimų štabas taip pat sumokėjo didžiąją surinktų lėšų dalį, tačiau tik 770 tūkst. 918 litų.

ŠOVINIAI PAVOGTI, PADEDANT KARIAMS?

Vilnius, vasario 5 d. (ELTA). Vagystė lengvosios ginkluotės amunicijos sandėlyje Kairių poligone greičiausiai negalėjo būti įvykdyta be Karinių jūrų pajėgų arsenale tarnavusių arba šiuo metu tarnaujančių karių pagalbos, po pokalbio su išrinktuoju prezidentu Rolandu Paksu konstatavo kariuomenės vadas gene-

rolas majoras Jonas Kronkaitis. Priėmęs kariuomenės vadą J. Kronkaitį bei policijos generalinį komisarą Vytautą Grigaravičių, išrinktasis šalies vadovas klausė, kokių priemonių buvo imtasi, kad šis nusikaltimas būtų maksimaliai greitai iširtas. R. Paksas pareigūnų taip pat paprašė, kad vagystė būtų tirama itin kruopščiai ir atsakingai.

Išilaužimas Klaipėdoje esančiame lengvosios ginkluo-

Vilnius, vasario 4 d. (ELTA). Tėvynės sąjunga, nepritardama Seimo Ekonomikos komiteto pirmininko Viktoro Uspaskicho inicijuojamo referendumo nuostatoms, ketina kvieisti piliečius jo neparemti.

Kaip ELTA yra pranešusi, piliečių iniciatyvinė grupė, kurioje, be V. Uspaskicho, yra dar keletas Seimo narių, siūlo pakeisti Konstituciją, sumažinti Seimo narių skaičių nuo 141 iki 131, pakeisti jų rinkimo tvarką bei įvesti parlamentaro atšaukimo mechanizmą. Referendumo iniciatoriai siūlo 71 parlamentarą rinkti tik vienmandatėse apygardose, 60 - savivaldybėse.

R. PAKSAS SUINTERESUOTAS NACIŲ IR SOVIETŲ NUSIKALTIMŲ ĮVERTINIMU

Vilnius, vasario 4 d. (ELTA). Po trijų savaitžių Prezidento pareigas pradėsiantis eiti Rolandas Paksas pageidauja, kad Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti tęstų savo darbą. Šios visuomeninės institucijos veikla, kaip informuoja ELTA, išrinktasis šalies vadovas domėjosi antradienį priėmęs jos pirmininką Emanuelį Zingerį.

Išrinktojo prezidento įgaliotinio Alvydo Medalinsko teigimu, Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sudėtis gali būti peržiūrėta tuo atveju, jei patys jos nariai atsisakytų tęsti šį darbą. “Prezidento valia yra maksimaliai palikti šitą sąrašą žmonių, kuris yra dabar ir pakankamai sėkmingai dirba”, - patikino A. Medalinskas. Jis neatmetė, kad į šią tarptautinę komisiją, kurią sudaro Lietuvos bei užsienio specialistai, galbūt bus priimta ir daugiau istorikų. Ką R. Paksas deleguotų į šią komisiją, jei būtų keičiamas dabartinis atstovas, kol kas nėra žinoma.

Būsimojo šalies vadovo nuomone, Lietuvoje turėtų būti atspindėtas žydų tautybės žmonių kultūrinis bei intelektualinis palikimas, o šių žmonių atminimas būtų įam-

tės amunicijos sandėlyje užfiksuotas sausio 21 dieną, primena ELTA. Iš kariuomenės sandėlio dingio dalis amunicijos, tarp jų ir apie penkiolika tūkstančių šovinių.

R.Paksas priekaištavo, kodėl sandėlio teritorija nebuvo pakankamai apsaugota, po susitikimo žurnalistams perdavė kariuomenės vadą. J. Kronkaičio teigimu, kol kas nėra nustatyta, ar įvykdant vagystę

Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininkas Vytautas Landsbergis šią asmenų grupės, “**kurios priekyje Seimo nariai Viktoras Uspaskichas ir Kazys Bobelis**”, iniciatyvą vertina kaip siekį “sujaukti dabartinę daugiapartinę parlamentinę santvarką”. “Matant, kokios technologijos naudojamos rinkimuose, būsimasis Seimas, jei pavyktų šio referendumo iniciatorių sumanymas, taptų vėl vienpartinis. Vietoj kadaise viešpatavusios kompartijos, dabar šalį valdytų pinigų, galbūt Rusijos pinigų partija”, rašoma Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) lyderio pareiškime. Tokia partija, anot pareiš-

žinamas kaip įmanoma įvairesnėmis formomis. “Susikalbame su pasaulio žydų išeivija, ir ji tiki, kad mes darome teisingus istorinius tyrimus. Pasitikėjimas lietuvių istorikais

Paminklo Gediminui maketas, skulpt. Vytautas Kašuba. Paminklas stovi Vilniuje, Arkikatedros aikštėje.

buvo sargybos pažeidimų. Tačiau jau paaiškėjo, kad saugumo būklė pačiame šaudmenų arsenale nėra gera - blogas teritorijos apšvietimas, matomumui trukdo kai kurie medžiai, prastos būklės arsenalo pastatai. Su Karo policija bendradarbiaujančios policijos vadovas V. Grigaravičius teigė, jog nė viena iš iškeltų versijų nėra atmesta, ir pridūrė, kad žmogus, nesusipažinęs su šovinių san-

kimo, “sudarytų ir vienpartinę oligarchų vyriausybę - kam du-jos, kam elektra, alkoholis, muitinės, runkeliai-cukrus, ligonių kasos, geležinkeliai, uostas ir taip toliau”.

“Kažin, ar apie tokią tvarką svajoto Lietuvos žmonės, kai prieš penkiolika metų kilo į žygį už demokratiją, laisvę, Nepriklausomybę, ar jie apie tokią turtuolių tvarką svajoto dabar”, retoriškai klausama pareiškime. Nepritardami dar ir teisiškai abejotinoms referendumo sumanytojų užmačioms, konservatoriai, jei prasidėtų parašų rinkimas dėl referendumo, žada kvieisti piliečius neparemti tokios iniciatyvos.

yra atkurtas”, - žurnalistams po susitikimo konstatavo Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti pirmininkas E. Zingeris.

dėlio patalpomis, įvykdyti šios vagystės negalėjo. Todėl, pasak komisaro, “paieškų ratas daugmaž aiškus”, bet įtariamųjų asmenų kol kas nėra. “Pėdsakų yra paimta. Ar tai nusikaltėlių - parodys laikas”, - teigė V. Grigaravičius. Kad vagystė būtų išaiškinta, dedamos maksimalios pastangos, patikino jis. Šiuo metu šovinių sandėlio teritorijoje sustiprinta sargyba.

SKAISTI BŪTINYBĖ KILTI IR ŠVIESTI

Irena Gansiniauskaitė-Gudavičienė

Lietuvos Rašytojų sąjungos narė

Uteniškių kraštiečių Indrajos klubo narė

Poetas Alius Balbierius *Jaunojo gamtininko kalendoriuje* rašo: “Kiekvienas augalas žydi savaip, visa, ką turi geriausia, sukraudamas į žiedą - juk tenai jis subrandins sėklas. Mažytėje sėklelėje užprogramuota stebuklinga galia: būsimas kitas žydintis augalas ir iš jo išaugsiančios sėklos - iš milijonmečių gelmės laike ir erdvėje nusidriekusi gyvybės gija”. Jautri filosofė, talentinga literatė, Jūsų nepaprastųjų “Lietuvių namų” mokyklos auklėtinė Regina Jegorova, visa širdimi, visa jauna savo esybe jausdama šią giją... parašė nuostabiai šviesią ir gyvą novelę apie Ramunę - valingo charakterio būtybę, gamtininkų-augalininkų vadovėliuose vadinamą baltagalve ar baltažiede, o mūsų visų žinomą ir pamėgtą kaip amžinatviškos kantrybės gėlę, kurios lapelius beskainiodami, galime visai netikėtai vieną kartą imti ir lyg iš netyčių išsiaiškinti, kas gi mus iš tikrųjų myli... Myli - nemyli, spjauna - bučiuoja, prie širdies glaudžia ar po velnių siunčia... Tokie tad mūsų liaudiškojo meilės būrimo tautosakiniai žodeliai. O Reginos aprašytoji Ramunė, teisybę sakant, paneigia visus gamtininkų žinojimus apie tą paprastąją ar didžiagraižę, baltagalvę ar baltažiedę - jos Ramunė pražysta, belaukdama pirmosios viversio giesmės, ir niekas jai neuždraus žydėti nuo kovo mėnesio pradžios per visą mielą pavasarį ir vasarą net iki pat jos mylimo bičiulio išskridimo... Ir niekas jai neuždraus taip metai iš metų vis aukoti, vis barstyti savo baltuosius lapelius vardan didžiosios Meilės... vardan amžinosios Gyvybės... vardan tų nepakartojamų pasikartojimo stebuklų... Sveika gyva, Regina, tartum vaistingoji ramunėlė netikėtai užkvipusi margaspalvėje lietuvių literatūros pievoje! Tavo novelė yra guodžianti, gydanti, kelianti, šviečianti... Tavoji Ramunė - tikrai ne piktžolė mūsų šiuolaikiškai vis piktąybėjančios visuomenės dvasinių išgyvenimų, depresiškų apsileidimų, tragiškų artimo meilės išsižadėjimų dirvoje... Tavo atviraširdė Ramunė - tai kilniųjų sielos vertybių gėlėlė, net ir viversėlį pamilstanti už jo kūrybinį kovingumą, už save teigiantį jo čirenimą dangaus platybėje... Verkianti mergaitės širdis ne kasdieninės duonos ilgisi - jai svarbu žinoti, ar

yra mylima. Amžinoji gyvybės ir mirties giesmė, pasiaukojimo paslaptis ir vilties begalybė... Ačiū Tau, miela Regina - švieski, Baltažiede Galvele, rašyk tokias viltingas noveles - augink savo kilnią širdį kuo gražiausiai ateičiai ir mūsų visų džiaugsmui. Ir štai dar koks bičiuliškas posmas prie visų čia išsakytų palinkėjimų:

*Netikėk tu, ką sako kiti.
Nebijok, ko bijo visi.
Neprašyk tamsos ir šviesos.
Jos laukia ne tavęs,
O prarasto laiko!*

Tai Andriaus Ringevičiaus eilėraščio eilutės. Mane stebina Jūsų mokyklos moksleivių dvasinė branda ir sugebėjimas paprastu, aiškiu, apgalvotu žodžiu trumpai ir drąsiai pasakyti pačius svarbiausius dalykus, jau nebe vaikiškai pabrėžiant savąjį apsisprendimą iš pat jaunų dienų kilti, žydėti, nebijoti, vadinasi - veržtis į gėrį, o ne į prapultį... Andrius atviras ir teisus savo išmintingu kilnumu:

*Aš dovanoju širdį
Tėvynės dangui,
Gimtinės keliui.
Aš dovanoju širdį
Žaliam klevelelui,
Brangiam tėvelelui,
Aš dovanoju širdį
Tėvynės dangui.*

Gražus ir Alionos Kolodinkaitės literatūrinis pastebėjimas, kad “Alyva suspindi tada, kai ji pražysta ir balti žiedai šviečia lyg žibintai tamsoje...” Gyvenimą teigia ir Alionos Lozinskajos apsakymėlis *Malda gelbėja* ...kur depresija serganti herojė vis dėlto nenusižudo, nes kaip šviesa iš tamsos į jos sielą sugrįžta prisišauktoji Mama.

Dėkoju Jums, Mieli “Lietuvių namų” auklėtiniai, tradicinio Jūsų mokyklos rašinių konkurso dalyviai, už Jūsų filologinį susitelkimą ir pasiryžimą:

*Skleisti tiesą,
matyti ateitį,
manyti suvokimą -
visa tai -
skaisti būtinybė.*

Puiku, Jūrate Lukoševičiute, kad taip kilniadvasiškai mąstai apie paties suvokimo išmanymą, kad mėgini suvokti, kas skleidžiasi ir žydi Tavojoje sieloje, kad bandai suprasti savojo likimo žvaigždžių dosnumą...

Ir gaila, kad Renata Kasperavičia pateikė konkursui tik vieną eilėrašį, savotiškai primenantį prieškario laikų lietuviškas dainas:

*Tu žadėjai meilės ir skaisčių žvaigždžių.
Kam gi melavai man nuo pačių pradžių!..*

Galime pasidžiaugti, kad nei viename Jūsų literatūriniame išsipasakojime nerasime melavimo, netikrų žodžių, abejingumo ar išdavystės. Apie ką bekalbėtumėte savo rašiniuose ar eilėraščiuose - viskas alsuoja gyva meile ir rūpestingumu. Jūs esate globėjiškiausios, rūpestingiausios mokyklos auklėtiniai, todėl taip nuoširdžiai gerbiate ir mylite savo mokytojus. Kitaip juk publicistiniame Anos Miniajevos rašinėlyje nebūtų atsiradęs šitoks jaudinantis “manymas” apie tai, koks turėtų būti pats tikriausias lietuvių kalbos ir literatūros mokytojas: “Jis turėtų suartinti mane su gilia seno-

tikos žiedais, o kukliomis, bet valingomis, gimtųjų Lietuvos pievų gėlėlėmis...

*Tėvynę, į kurią sugrįžau,
Myliu kaskart vis labiau.
Ir žolė čia žalesnė,
Ir saulutė skaistesnė,
Ir draugai mielesni,
Obuoliai skanesni...*

Taip rašo Tania Kučmina, išpūdingai papasakojusi apie savo prosenelės tremties dienoraštį, išsaugotą tolimajame Jakutske. Saugok, Mieloji Tania, savo mamos senelės dienoraštį kaip švenčiausią gimtosios dvasios relikviją - kaip ištremtosios mūsų praeities bibliją, kaip lietuvių kalbos ir literatūros vadovėlį, kaip tautosakiškąją mūsų amžinųjų prapulčių ir vilčių, žuvimų ir atgimimų pasaką...

Ir šitaip atkakliai čia Jus vi-

Vilniaus kraštas. Vytauto Igno lino raizėnys, 1981 m., iš ciklo “Lietuva”.

vę siekiančia lietuvių kultūra, supažindinti su tiek kartų girdėta, bet nė sykio nesuprasta, gal net jau per tolima prosenelių kalba, turėtų padėti ją įsisavinti - ne tik išmokti prakalbinėti žmogų gatvėje ir pasiklausti, kiek dabar valandų, bet ir pamilti ją taip, kad kiekvienas garsas, kiekvienas skiemuo ausyse skambėtų taip artimai, taip pažįstamai tarsi mylimo žmogaus balsas... Toks lituanistas, kuris sugebėtų tai padaryti, būtų tikrasis lietuvių kalbos mokytojas”.

Ar galėtų šioje šventinėje salėje Tarptautinės Mokytojų dienos proga nuskambėti labiau tinkantis **tikro mokytojo įvertinimas!**?.. Dėkoju visiems “Lietuvių namų” mokytojams lituanistams už tą Jūsų prakilniąją pedagogiką, kurią mokyklos jaunųjų literatų rašiniuose matau žydinčią ne išsigalvotais užsienietiškos egzo-

sus laimindama ir garbindama, drauge su Jumis bendraširdiskai aukštindama Jūsų geradžiškąją mokyklą, glaudžiančią iš įvairiausių pasaulio pakraštelių susibūrusius lietuviškosios genties sūnaitėlius ir dukružėles, galiu pratęsti šeiminiskąją šios literatūrinės šventės gaidą štai tokiu Julijos Gulbinovič eilėraščiu:

*svetimai dukteriai
tavo akių
tavim tikėti
dukterys kartais
tokios nepaprastos*

*tu viską
darai nuostabiai
bet jai
sniegas
primena meilę*

*svetimos dukterys
didelės
paslaptys
būk geras*

*nepasakok jai
apie neviltį*

Norėtūsi dainuoti, niūniuoti, pritarti gitara tokiems Julijos eilėraščiams... Širdies dorumas. Šventadieniška jaunystės laisvų minčių preliudija. Gyvenimo paprastoji ramybė. Ne baimė. Spinduliuojanti sie-la - ta Jūsų mokyklos duktė Julija. Tartum paslaptinga gulbė. Kas gi taip svarbu jos poezijoje? Švelnusis savojo egoizmo atsižadėjimas. Vilties dukteriškas paliudijimas. Pasakiškas pasitikėjimas adresatu - autorės graudus gerumas ir pagarba paslapčiai... Silpnumo valandą “po vieną krentantys sparnai “...Mes broliškai ir seseriškai jaučiame, kaip tirps-ta jos sparnai, betgi žinome - vilties sparnai niekada neištirps... Teisus yra Hansas Kristijanas Anderseną, pats save, o ir mus visus stebuklingai guosdamas: “Nesvarbu gimti ančių tarpe, svarbu, kad būtum iš gulbės kiaušinio...” Taip ir norisi sušukti! Viešpatie, niekas nesensta, niekas nemiršta... Karta iš kartos naujai kartojasi! Viskas amžinai gyva net ir mūsų žmogiškajame visko ištylėjime, iškentėjime, net ir mirtyje... Prisipažinsiu, kad Julijos gulbinaitiški sparnai atitirpdė ir mano žvARBstančią širdį, taip netikėtai pakviestą pasisvečiuoti į šitaip šventai lietuviškąjį žodį puoselėjančios mokyklinės jaunuomenės kūrybinį konkursą.

Todėl ir Jovitai Jankauskaitei, parašiusiai tokią judrią, vos ne animacinę, filosofinę novelę “Mano batai” ir pateikusiai eilėraščių pluoštelį, dabar štai nuoširdžiai šūk-telsiu: skrisk, Jovita, skrisk Nes ir Tu turi sparnus. Ir tegyvuoja vienintelė Tavo ištikimųjų batų pora! Tu rašai: “nebegaliu būti paukštis Tavo danguje”... Todėl ir sakau Tau, Jovita, skrisk į kitą - į antrą, į trečią, į devintą dangų. O literatūros dangus aukštas, o literatūros žemė svaigi, o literatūros vandenynas gelmeningas... Į jį žaibolaidžiu jau krinta... sužibėdama kaip stebuklingai rai-buliuojanti žuvis... kaip mergaitė basa ant plikšalos... kaip musė šnaranti ant peilio blizgančių ašmenų... ir antroji paslaptingoji Jūsų mokyklos augintinė, dabar jau Vilniaus universiteto pirmakursė filologė Ana Anisimova. Ne vienam bendraamžiui, pasiskaičiusiam jaunosios poetės kūrybos, gali staiga pažirti ir subyrėti visas iki šiol turėtasis supratimas apie mus supančią tikrovę... Jos eilėraščiuose sakinių maištas tartum Rericho paveiksluose debesų kova... Jos portretukas su juoda kava ir perrėžtomis sekundėmis taip ir šaukia: Nesižudyk!... Užglostyk

(Nukelta į 6 p.)

Yra bendrų dėsnių, kuriais tvarkomas visų žmonių gyvenimas. Tačiau klimato, ipročių, istorijos įvykių ir kitų reiškinių aplinkybėmis žmonės diferencijavosi - tariant, įgavo skirtingų kūno ir dvasios formų; šituo atžvilgiu jų gyvenimo dėsniai pakilo ir nuėjo paskirų plėtrų keliais.

Tat, kas čia pasakyta, aiškiai patvirtina tautinio auklėjimo reikalą. Būdami europiečiai, turime orientuotis į Europos kultūrą, turime sekti ir jos auklėjimo sistemas. Tačiau esame lietuviai, ir auklėdami to jokių būdu negalime pamiršti. Jaunoji karta ir iš viso mūsų visuomenė turi būti auklėjamos lietuviškai.

Tiesa, šiandieną mums sunku tiksliai išsiaiškinti lietuviškumo sąvoka gyvenime ir auklyboje. Ir vis tiktai faktas faktų palieka: įvairios mūsų kultūrinio gyvenimo sritys pasigenda lietuviškumo ir jo ieško. Pasigenda to lietuviškumo ir auklėjimas.

Norėdami jį padaryti natūralų ir sveiką, turime atsižvelgti į tautos psichiką ir į jos istorines peripetijas. Ne atitrauktai, bendrais, iš svetur dažnai pasiskolintais, postulatais reikia auklėti - auklėti reikia taip, kaip to reikalauja mūsų dvasia ir istorinė konsekvencija.

Mūsų tauta turi savyje aukštos vertės pradmenų, kurie, išsiveržę aikštėn, jau senų senovėje įtikinę ir svetimšalius

UGDYKIME LIETUVIŠKUMĄ

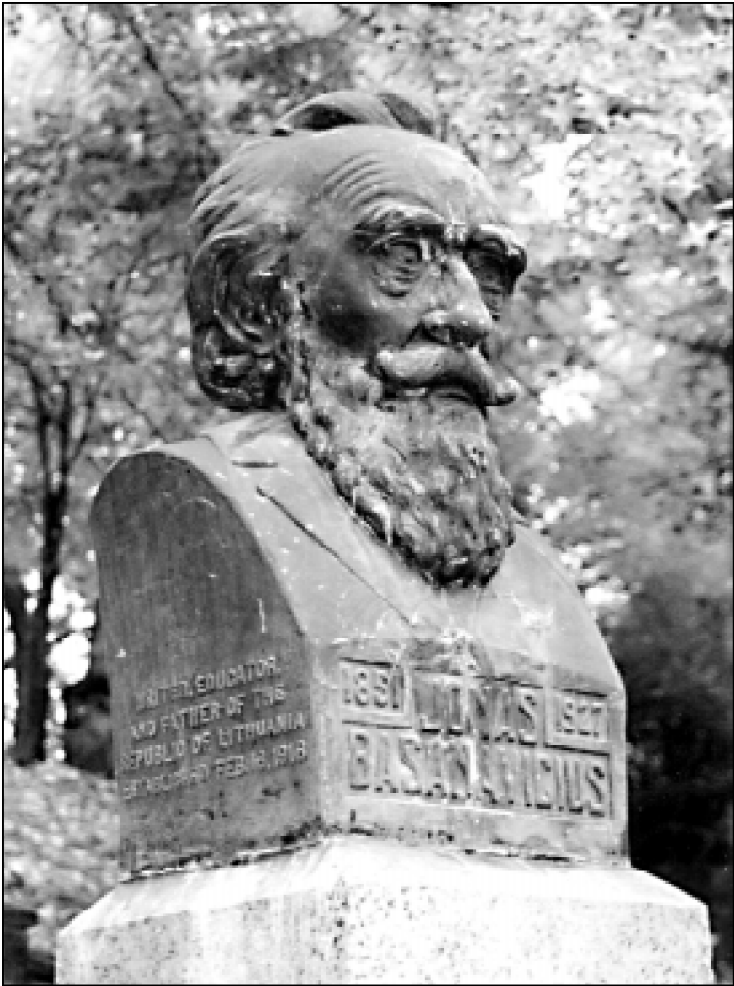
Zigmantas Kuzmickis

lietuvių dvasios taurumu, giliu humaniškumu ir pasaulėžvalgų rimtumu. Prisiminkime kad ir Gediminą samprotaujantį, prisiminkime jį politiškai susiorientuojantį!

Tasai lietuvių tautos dvasios taurumas yra giliai susijęs su jo gamtos kultu: lietuvis ir

gamta - tai koreliatyvios sąvokos; lietuvių gyvenimas kuriamas gamtos fone.

Jei reiktų nusakyti lietuvių dvasios nuotaika, rastume ją didingai melancholišką. Bent tokia ji yra tautos paminkluose - tautosakoje ir tautodaile. Lietuvis ir

Dr. Jono Basanavičiaus biustas Clevelando Lietuvių kult. darželyje. G. Juškėno nuotr.

AMERIKIEČIAI VERTINA LIETUVOS KARIUS

Amerikiečiai labai gerai vertina operacijoje Afganistane “Enduring Freedom” šiuo metu dalyvaujančius Lietuvos specialiųjų pajėgų karius.

Jungtinėse Amerikos Valstijose viešintis krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius tai išgirdo iš Tampoje įsikūrusio Jungtiniame štabo (CENTCOM) vado generolo Tommy Franks.

Šis štabas yra atsakingas už operacijų planavimą Vidurio Azijos regione, jo vadas padėkojo už Lietuvos paramą kovoje prieš tarptautinį terorizmą. L. Linkevičius patikino, kad Lietuva ir toliau bus aktyvi antiteroristinės koalicijos dalyvė, prisidėdama politine parama ir konkrečiais veiksmais.

Susitikimuose su štabo pareigūnais dalyvavo Lietuvos gynybos atašė JAV ir Kanadai pulkininkas leitenantas Gediminas Grina, Lietuvos ryšio karininkas CENTCOM Jungtiniame štabe pulkininkas leitenantas Juozas Kačergius. Jis į CENTCOM buvo pasiųstas koordinuoti veiksmų, susijusių su Lietuvos karių dalyvavimu “Enduring Freedom”.

Jungtiniame štabe buvo pristatytas antras Lietuvos ryšio karininkas pulkininkas leitenantas Nerijus Rinkevičius, kuris įsitrauks į darbą, jeigu būtų imtasi karinių veiksmų prieš Iraką. Šie Lietuvos karininkai - pirmieji Baltijos šalių pakviestų tapti NATO narėmis

atstovai, pradėję dirbti CENTCOM, informuoja ELTA.

Floridoje, L. Linkevičius taip pat susitiko su Lietuvos garbės konsulu Algimantu Karnavičiumi, Lietuvių namuose bendravo su Vakarų Floridos lietuvių bendruomenės atstovais.

Tęsti vizito ministras išvyko į Vašingtoną, kur numatytas L. Linkevičiaus susitikimas su JAV Gynybos sekretoriaus pavaduotoju Paul Wolfowitz, pasekretoriumi politikos reikalams Douglas Feith.

L. Linkevičiaus dalyvaus ir kasmetiniame JAV politikos ir valdžios elito susitikime - Nacionaliniuose maldos pusryčiuose, į kuriuos atvyko ir premjeras A. Brazauskas.

DAR VIENA NAUJA PARTIJA

Į Lietuvos politinį gyvenimą įsiliejo sausio pabaigoje oficialiai Teisingumo ministerijoje įregistruota dar viena nauja politinė jėga - Lietuvos krikščioniškosios demokratijos partija, praneša *Elta*.

Dauguma jos narių yra buvę Lietuvos krikščionių demokratų partijos nariai, kurie 2001 m. pavasarį atsisakė jungtis su

Kazio Bobelio vadovaujama Lietuvos krikščionimis demokratais. Lietuvos krikščioniškosios demokratijos partijos pirmininko Ignaco Uždavinio duomenimis, šiuo metu naujojoje partijoje yra apie 800 narių.

“Mes esame krikščioniškosios demokratijos tradicijų tęsėjai ir turime savo politinę nišą”, - sakė I. Uždaviny. Pasak

jo, šeši partijos atstovai jau pateko į naujas išrinktas savivaldybių tarybas, dalyvaudami Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos ir konservatorių sąrašuose. I. Uždaviny tvirtina, kad naujoji partija 2004 m. dalyvaus ir Seimo rinkimuose. Jo nuomone, ši partija turi geras perspektyvas, nes liko ištikima krikščioniškosios demokratijos principams.

reiškiasi iš palengvo. Jis jaučia didžią visatos tiesą, ir pats užsikrečia jos tiesumu. Todėl jis nemoka meluoti, nors tat jam dažnai kenkia. Neskubėdamas su išvadomis, mūsų žmogus neužsidega pykčiu, tik dedasi visa į galvą ir širdį. Tačiau savęs ižeidimo nepakenčia ir įsižeidęs ilgai nešioja širdgėlą širdyje. Morališkai skaistus, jis griežtas bet kuriems dvasios nukrypimams ir didžiai brangina patvarumą, ištikimybę ir drausmingumą. Jis artimas šv. Jono evangelisto tipui; jo galvojimo reiškęju galėtų būti Kantas (ne be reikalo Kantas daugelio lietuviu laikomas!) Ryškesniais mūsų melancholiškos dvasios atstovais galime pažymėti kad ir taurųjį Kęstutį tiesiakalbį, gamtos išminčių Duonelaitį, tragiškai kentusį savos tautos skriaudas ir vaizdžiai tą savo širdgėlą pareiškusį Daukantą, lyriškai didingą, giliai suprantantį visatos slėpinius Čiurlionį, morališkąjį asketą, intensyviai jaučiantį savo tautos praeities pulsą Vydūną, kovotoją su netiesa ir smurtu Maironį ir daug kitų.

Šitoje plotmėje mums dera savas auklėjimas kurti. Savos tautos dvasią turime ugdyti, jos pagrindus stiprinti, o tai, kas ją silpnina, mūsų pareiga rauti lauk iš jos su šaknimis.

Mūsų tautoje tebėra gal daugiau nei kitose, pagarbos tėvų tradicijai, jų testamentui. Toji dovana gerbtina. Čia didžiausias mūsų auklėtojų uždavinys - išskirti ypačiai tos tradicijos, kurios stiprina tautos gyvybę ir jos kuriamąją galią. Tos tradicijos turėtų būti ypatingai saugojamos ir ugdomos. Kad ir toks ryškus pavyzdys, kaip tautodaile. Įprasta mūsų žmogui duoti originalią savaimingą religijos išraišką. Koks turtingas savo vidaus ekspresija yra, pavyzdžiui, lietuviškasis kryžius, kiek subtilaus atjausmimo yra vadinamųjų dievukų

povyzoje, paveikslų raižiniuose!

O mūsų žmonių papročių apeigos? Tos įvairios Joninės, Petrinės, pabaigtuvės? Tik reikia įsigyventi į visa tai - ir ryškiai pamatysime, kiek ten esama lietuviškos dvasios!

Būtume, suprantama, dideli atsilikėliai, jei sustingtume tuose praeities atminimuose. Čia tėra išeinamasis taškas, o kūrybai dirvos platu.

Gyvenimas, kuris iš mūsų tautos ne kartą yra pareikalavęs didelių aukų, įskiepijo mūsų protan šalto galvojimo. Tai irgi mūsų tautos aktyvo lobis; jis reikia saugoti ir kur tik galint ugdyti.

Proto drausmė iš sena drausmino mūsų sentėvių dorovinį gyvenimą. Nesudrumsta moralinė giedra, kurioje tarpo mūsų tauta, stebino svetimšalius, užklydusius į šventąją Lietuvą. Tą lietuvių tautos ypatybę su pasididžiavimu iš Prancūzų universiteto katedros skelbė didis Lietuvos dainius Adomas Mickevičius. Vakarų Europos kultūra, skverbdamasi su savo įtaka į Lietuvą, gero kai apgriovė ir šią jos šventyklą. Pairusi šeima, kuri buvo retas dalykas mūsų tėvams, šiandieną yra paprastas reiškinys ir mūsų tautos gyvenime. Šitokia atmosfera veikia nelygu dujos auklėjamąją sritį. Gal atrodyt kitam paradoksas ši mintis, bet ji verta susidomėjimo: didelį nutautinimo darbą pragaištingai šiandien varo pakrikusi šeima.

Santykių paprastumas, bendravimo nuoširdumas puošė mūsų tautą kadaise. Drauge su kitomis negerovėmis užsitraukė sau ir sudrumstą vidaus ramybę, gudriai dangstomą slepiamuoju šydu. Veltui: yla iš maišo išlenda, ir šiandieną kokio Staviskio pėdomis nevykusiai žengia ir ne vienas mūsų.

“Trinitas”, 1936 m. sausio 16 d. Nr. 3

SKAISTI BŪTINYBĖ KILTI IR ŠVIESTI

(Atkelta iš 5 p.)

savo skausmo skylutes, Mieloji... ir norisi atvirai paspausti Tau ranką, nerimastingoji Ana, ir tarti: ženki drąsiai savuoju keliu, eik be baimės ir be abejonių, nes lietuvių poezija myli tokias kūrybingas ir narsias kovotojas kaip Tu, kaip Onė Baliukonė, kaip Jolita Skablauskaitė, kaip Gražina Cieškaitė, kaip Danutė Paulauskaitė... ir taip toliau, ir taip amžinai... Tavo žinojimas ir Tavo poezija ateina iš labai toli, iš labai giliai, iš tos dieviškiausios žodžio meilės paslaptybės, iš tos filologinės mūsų visų giminystės.

Dėkoju mokytojoms Renatai Špukienei, Editai Liubertaitei, Kristinai Usorytei, moksleivių rašinių konkurso vertinimo komisijos narėms, o taip pat mokyklos direktoriui, išmintingam žemaičiui ir tikram lituanistui Alfonsui Rudžiui bei aukštaitiškai veikliam ir atkakliam direktoriaus pavaduotojui Aloyzui Bakšiui, į tokią puikią literatūrinę šventę mane pakvietusiems. Galėjau savo akimis įsitikinti, kad daugeliui Jūsų auklėtinių nuostabioji Vilniaus vidutinė mokykla “Lietuvių namai” yra tikras Rojaus kampelis, apie kurį net ir po šimto metų bus galima pasakyti jaunosios literatės Jelenos Tutininos žodžiais iš konkursui pateiktos novelės “Rojaus kampelyje”:

Ta vieta turėjo likti šviesiausia jų gyvenimo paslaptimi.

LOS ANGELES, CA

NAUJAS KLEBONAS LOS ANGELES ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJE

Prel. dr. Algirdas Olšauskas, 19 metų išbuvęs Los Angeles šv. Kazimiero parapijos klebonu, pasitraukė į poilsį. Naujai paskirtas klebono pareigoms kun. Stanislovas Anužis, sausio 19 d. diecezijos vyskupo buvo iškilmingai įvestas į pareigas.

Į tas pamaldas susirinko pilnutėlė bažnyčia parapijiečių maldininkų. Pamaldoms vadovavo ir pamokslą pasakė Los Angeles arkivyskupijos vyskupas Edward Clark. Iškilnėse dalyvavo ir kitų parapijų penki kunigai. Pamokslu metu vyskupui pristatė naują kleboną kun. S. Anužį, bažnyčioje pasipylė nuoširdūs nesiliaujantys plojimai. Tai liudija, kad naujasis dvasios vadas yra parapijiečių ne tik gerbiamas, bet ir mylimas.

Naujasis klebonas gimė 1954 m. birželio 12 d., Skuode. Kunigu išventintas 1983 m. gegužės 29 dieną, Kaune.

Klebonavimas kun. Anužiui nėra naujovė. Vienerius metus (1983-1984 m.) išbuvęs

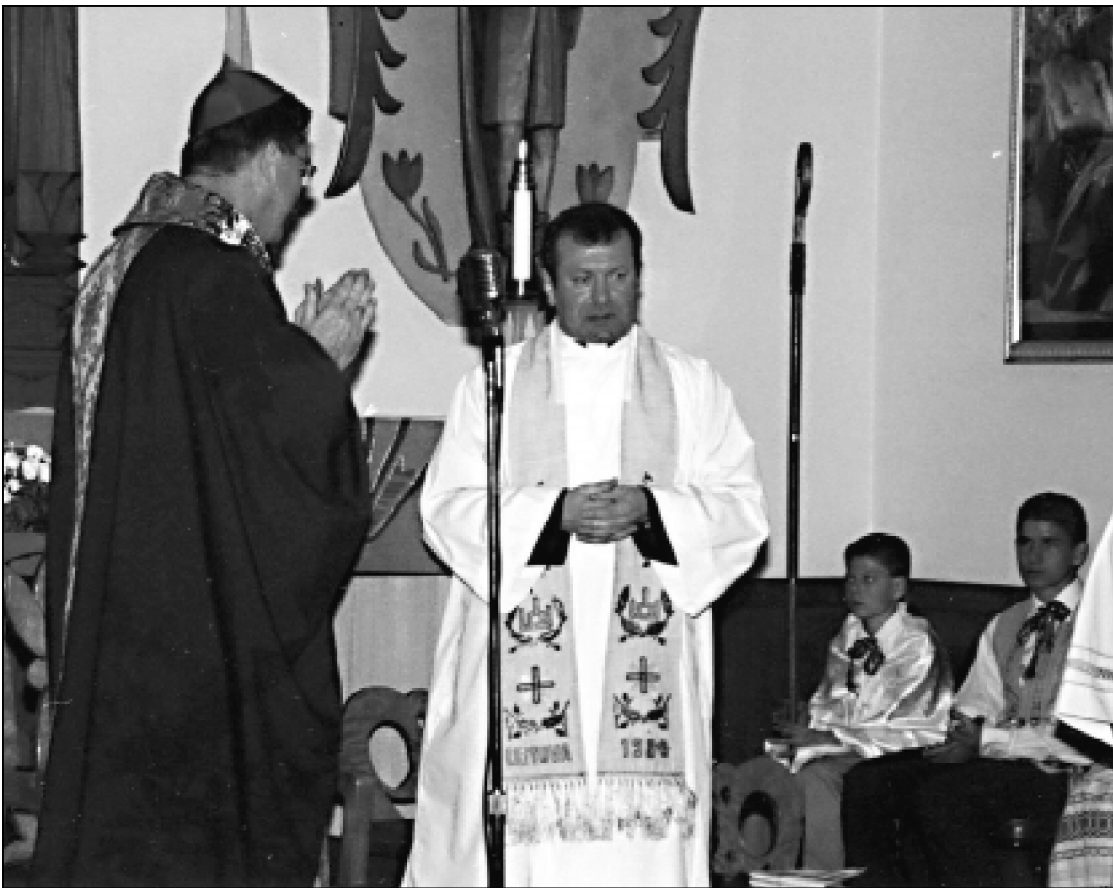
Mažeikių vikaru jis buvo paskirtas Karklėnų ir Pašilės klebonu, kuriuo išbuvo nuo 1984 iki 1987 m. 1987-1992m. Kražių klebonas; 1992-1997 m. Skuodo klebonas ir dekanas.

1997 metais pakviestas į Los Angeles šv. Kazimiero parapiją išbuvo vikaru iki dabar. Per tuos kelerius metus parapijiečiai jį ne tik pamėgo, bet pamilo, nes jis su visais yra malonus ir paslaugus.

Po pamaldų parapijiečiai prie bažnyčios durų su vyskupu nusifotografavo. Didžioje parapijos salėje buvo vaisės, kuriose dalyvavo ir vyskupas. Salės vidury buvo padengtas ilgas švediško stiliaus stalas su įvairiais užkandžiais, o žmonės susėdo pasieniuse. Prieš vaišių pradžią vyko Lietuvos generalinio garbės konsulo, organizacijų ir pavienių asmenų sveikinimai.

Naujam klebonui nuoširdžiai linkime Dievo pagalbos ir palaimos nelengvose pareigose!

Karolis Milkovaitis

Vyskupas Edward Clark su naujuoju klebonu kun. Stanislovu Anužiu.

Vinco Stoko nuotr.

CHICAGO, IL

Tėvo ir sūnaus debiutas.

Čikagoje rengiama pirmoji žinomų Lietuvos dailininkų Leonardo ir Tado Gutauskų kūrybos paroda. Vasario 15 d. Jau-nimo centro M. K. Čiurlionio galerijoje bus atidaroma L. Gutausko tapybos paroda "Odė Džotui (Giotto)" ir T. Gutausko

tapybos ir skulptūros paroda "Šiaurės saulė". Ekspozicijoje - 40 abiejų dailininkų drobių ir 15 T. Gutausko bronzos skulptūrų. Tai pirmasis per Nepriklausomybės laikotarpį vieno garsiausių lietuvių rašytojo ir dailininko, Nacionalinės premijos laureato L. Gutausko ir jo sūnaus Tado kūrybos pristatymas JAV. Kaip *Eltai* sakė T.

Gutauskas, Lietuvos valstybės atkūrimo diena, Vasario 16-ajai, skirtą Gutauskų parodą Čikagoje rengia Lietuvos institutas, Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Giedrius Apuokas ir dailininkus pakvietęs Jau-nimo centro direktorius Algis Janušas. Po mėnesio paroda bus perkelta į Čikagos Balzeko lietuvių kultūros muziejų.

LIETUVIŲ FONDO PRANEŠIMAS

Lietuvių fondo prašymai jau gaunami LF raštinėje. Prašymų formos turi būti teisingai užpildytos, teikiamos asmeniškai arba grąžinamos paštu iki 2003 metų kovo 15 d. Studentų stipendijų gavimo reikalu prašymų formos turi būti teikiamos ar grąžinamos paštu iki balandžio 15 d. Lithuanian Foundation, Inc. 14911 127th Street, Lemont, IL 60439. Tel. 630-257-1616.

LIETUVIŲ FONDO MILIJONAI

Kas yra Lietuvių fondas mūsų skaitytojai jau, be abejo, gerai žino. Šis Fondas ne tik pats milijonus dolerių krauna, bet per metus iš gautų procentų apie milijoną žaliukų išdalina lietuvių reikalams užsienyje bei Lietuvoje.

Smagu girdėti, kad šio Fondo valdybos bei Tarybos darbščių narių pastangos duoda gražius vaisius ir organizacijos kapitalas vis didėja.

Kaip mums pranešė LF valdybos narys informacijos reikalams Stasys Džiugas, LF iš-das vėl praturtės daugiau negu milijonu dolerių. Tai Kalifornijoje gyvenusio mūsų tautiečio Juozo Ručio testamentinis palikimas. Taip pat milijoninė suma yra laukiama ir iš Šarausko palikimo, kurio reikalai dar nebaigti tvarkyti, bet apie tai jau anksčiau buvo rašyta.

Šv. Kazimiero parapijiečiai prie bažnyčios durų su vyskupu.

Vinco Stoko nuotr.

džiam darbuotojui išreikšė padėką ir palinkėjo sveikatos.

Taip pat šiame posėdyje kalbėta ir dėl LF reikalų vedėjo pozicijos. Šiame darbe ilgą laiką esanti Alė Razmienė jau senokai rengiasi išeiti pensijon. Todėl į jos vietą yra ruošiamas naujas žmogus, dabartinis Lietuvos gen. konsulato Čikagoje atašė Ramūnas Astrauskas. Šis vyras nori pasilikti Čikagos apylinkėse, nes čia jo žmona - gydytoja. Todėl netrukus į šias svarbias pareigas ateis žmogus iš taip vadinamų "trečiabangi-ninkų" tarpo ir tas, be abejo, pagelbės sutelkti daugiau narių - neseniai atvykusiųjų į šį kraštą asmenų.

LF visą laiką telkia naujus narius. Jais tapti gali kiekvienas lietuvis paaugęs bent 100 dol. Beje, dabar jau laikas pildyti anketas tiems, kurie prašys paramos iš LF.

Edvardas Šulaitis

2003 m. KELIONĖS Į DAINŲ / ŠOKIŲ ŠVENTĘ VILNIUJE

Finnair ir kitomis oro linijomis

	Išvyksta birželio mėn.	Sugrįžta liepos mėn.
Boston	29 d.	14 d.
Chicago	29	13
Cleveland	27	11
Detroit	27	11
Los Angeles	28	11
Newark	28	13
New York	29	14
Philadelphia	26	11
San Francisco	28	13
Tampa	29	12
Toronto	29	14
Washington	29	13

Galima užsisakyti vietas ir kitomis dienomis.

Skambinkite

**40-24 235th St.
Douglaston, NY 11363
Tel. 718-423-6161
800-778-9847
Fax 718-423-3979**

**E-mail vyttours@earthlink.net
Web site www.vytistours.com**

Atstovybė Čikagoje:

**Rita Penčylienė E-mail pencylar@comcast.net,
tel.: 708-923-0280**

Bronė Barakauskienė E-mail broneb@aol.com

LIETUVA IR PASAULIS

ES NARĖS STATUSAS IŠ LIETUVOS PAREIKALAUS DIDESNIŲ PASTANGŲ

Vilnius, vasario 4 d. (ELTA). Būsimosios Europos Sąjungos šalies narės statusas pareikalaus dar didesnių visų Lietuvos valstybės institucijų administracinių gebėjimų, atsakomybės bei tiesiogiai įsitraukti į ES reikalus. Balandžio 16 dieną pasirašius Stojimo į ES sutartį, gerokai padidės informacijos ir priimamų sprendimų srautas.

Tai pažymėta užsienio reikalų ministro Antano Valionio ir Europos Komisijos Plėtos generalinio direktorato derybų su Lietuva grupės vadovo Anders Henriksson, baigiančio darbą mūsų šalyje, susitikime.

Pokalbio metu akcentuota, kad jau šių metų balandį daugelis Lietuvos valstybės institucijų turės deleguoti į Briuselį savo atstovus, kuriems teks atstovauti ir ginti šalies interesus. A. Valionio teigimu, po Stojimo sutarties pasirašymo Lietuvos prezidentas, Ministras pirmininkas, daugelis ministrų ir jiems pavaldžių ekspertų bei Lietuvos nuolatinė atstovybė prie ES taps pagrindiniai ir kasdieniniai Lietuvos derybininkai Briuselyje.

A. Henriksson nuomone, derybose su ES Lietuva pasiekė maksimalių rezultatų ir tai pastebima ne tik Briuselyje, bet ir daugelyje kitų šalių kandidačių. Pasak Europos Komisijos pareigūno, pasiekti daugiau buvo neįmanoma, nes dabartinių ES šalių narių galimybės finansuoti organizacijos plėtrą į Rytus turi savo ribas.

Lietuvos diplomatijos vadovas padėjo netrukus dabartinį postą palikšančiam Europos Komisijos pareigūnui už vaisingą bendradarbiavimą. Lietuvai baigus derybas su ES, nuo vasario 15 dienos A. Henriksson perims vadovavimą Europos Komisijos Vystymo generalinio direktorato Rytų ir Pietų Afrikos, Indijos bei Ramiojo vandenyno direktoratui.

JAU GAVO LIETUVOS VIZAS

Gal 200 Karaliaučiaus srities gyventojų jau gavo metines Lietuvos vizas, kurių jiems prireiks kelionėms į Lietuvą nuo šių metų liepos 1 d., praneša ITAR-TASS-ELTA.

Kaip papasakojo žurnalistams Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Karaliaučiuje Vytautas Žalys, atstovybės darbuotojai nusprendė iš anksto išdavinėti tokias vizas, “kad nesudarytų keblumų išvykstantiems į Lietuvą”. Generalinis konsulas pažymėjo, kad nuo liepos 1 d. įsigalios Rusijos ir Lietuvos sutartis dėl abipusių piliečių kelionių. Nuo tos dienos Rusijos Federacijos piliečiai, nuolat gyvenantys Karaliaučiaus srityje, galės be iškvietimo nemokamai gauti Lietuvos vizas, kurios galios iki vienerių metų ir suteiks teisę būti Lietuvos Respublikoje iki 180 dienų per metus.

TARPTAUTINĖJE KONFERENCIJOJE “EUR-OP-A”

Vilnius, vasario 4 d. (ELTA). Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos organizuojamoje tarptautinėje konferencijoje buvo aptarta Europos Sąjungos jaunimo politikos Baltoji knyga bei šalių kandidačių indėlis į Europos Sąjungos bendrosios jaunimo politikos kūrimą bei įgyvendinimą.

Vasario 6 d. prasidėjusi konferencija truko tris dienas. Ją pradėjo ir sveikinimo žodį tarė konferencijos globėja socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė.

Baltoji knyga - tai jaunimo politikos plėtos Europos Sąjungoje galimybių studija. Europos Sąjungos jaunimo politikos Baltoji knyga rengiama nuo 1999 m. Konsultacijos regioniniu, nacionaliniu ir tarptautiniu mastu vyko visoje Europoje. Prie šio proceso aktyviai prisidėjo ir šalys kandidatės.

Jauni žmonės iš Lietuvos jaunimo organizacijų ir šalių kandidačių konferencijos metu išsakė savo nuomonę apie skirtingus Baltosios knygos skyrius ir nuostatas bei diskutavo, kaip jie gali prisidėti prie jaunimo politikos perspektyvų kūrimo.

“Labai svarbu, jog konsultacijose apie tai, kaip toliau plėtosis Europos Sąjunga, kokia vyraus valdymo forma, dalyvautų žmonės, kuriems priklauso rytojaus Europa. Jaunimas yra pozityvi Europos kūrimo jėga, kuri nori ir turi būti išgirsta, kuri siekia atlikti savo vaidmenį kuriant Europą. Privalome jaunimui suteikti galimybę reikšti savo idėjas ir jas išbandyti”, - sakė socialinės apsaugos ir darbo ministrė.

“EUR-OP-A” konferencijoje buvo parengta rezoliucija Europos Tarybos Jaunimo ir švietimo ministrų susitikimui Graikijos pirmininkavimo metu. Į ją įtraukti pasiūlymai, kaip įgyvendinti Europos Sąjungos jaunimo politikos Baltąją knygą.

Konferencijoje dalyvavo jauni žmonės iš Europos Sąjungos šalių kandidačių, atstovaujantys nacionalinėms jaunimo organizacijų taryboms, didžiausioms nacionalinėms jaunimo organizacijoms, šių šalių valstybinių institucijų ir Europos Komisijos atstovai.

LGITIC inf.

Vasario 5 d. LR Ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas Vašingtone susitiko su JAV Senato Užsienio reikalų komiteto pirmininku Richard Lugar.
R. Kačinsko, LR ambasada JAV nuotr.

LIETUVA PRITARIA JAV POZICIJAI DĖL IRAKO

Išrinktasis prezidentas Rolandas Paksas remia Lietuvos valdžios paskelbtą politikos kursą Irako atžvilgiu. Tokią savo poziciją R. Paksas išdėstė vasario 4 d. vykusiame susitikime su Didžiosios Britanijos ambasadoriumi Lietuvoje Jeremy Hill, po susitikimo žurnalistams sakė išrinktojo prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais Alvydas Medalinskas.

“Išrinktasis prezidentas patvirtino savo paramą žingsniams, kuriuos Lietuvos Vyriausybė, Lietuvos valdžia daro, tvirtindama, kad pagal išgales prisidės prie vienokių arba kitokių veiksmų, kurie gali būti taikomi Irako atžvilgiu”, - pažymėjo A. Medalinskas.

Tačiau, A. Medalinsko teigimu, R. Paksas sakė, kad šiuo

metu jis, kaip pareigūnas, negali išreikšti savo pozicijos, nes prezidento pareigas pradės vasario 26-ąją. Išvakarėse baigsis prezidento Valdo Adamkaus kadencija.

“Po inauguracijos išrinktasis prezidentas galvoja surinkti Valstybės gynimo tarybą ir priimti sprendimą Valstybės gynimo tarybos lygmenyje dėl mūsų požiūrio į Iraką”, - sakė A. Medalinskas.

Lietuva praėjusią savaitę paskelbė esanti pasiryžusi prisidėti prie operacijos prieš Irako režimą.

Prezidentas V. Adamkus pareiškė, kad Lietuva remia visas įmanomas taikos su Iraku paieškas, tačiau, prasidėjus karinei operacijai, yra pasirėngusi suteikti savo pagalbą.

Užsienio reikalų ministe-

rija pareiškė, kad Lietuva remia JAV formuojamą tarptautinę koaliciją prieš dabartinį Irako režimą.

Diktatoriaus Saddamo Husseino vadovaujamas Irakas pastarąjį dešimtmetį kėlė pasaulio susirūpinimą dėl, kaip įtariama, vykdomų masinio naikinimo ginklų programų.

Susitikime ambasadorius J. Hill išrinktajam prezidentui įteikė Didžiosios Britanijos karalienės Elizabeth sveikintimo laišką.

“Ambasadorius perdavė karalienės laišką, kuriame sakoma, kad išrinktojo prezidento vadovavimas šaliai bus didžiulė vertybė tuo metu, kai Lietuva užims savo vietą kaip tikra Europos Sąjungos ir NATO narė”, - sakė A. Medalinskas.

EK PLĖTROS KOMISARAS PRITARIA LIETUVOS POZICIJAI

Vilnius/Briuselis, vasario 6 d. (ELTA). Karaliaučiaus tranzito klausimas, pasirengimas referendumui dėl narystės Europos Sąjungoje, įstatymų, susijusių su integracija į ES, priėmimas Lietuvos parlamente bei kitos stojimo į ES aktualijos Briuselyje buvo aptartos Seimo pirmininko Artūro Paulausko susitikime su Europos Komisijos plėtos komisaru Guenter Verheugen.

Susitikime dalyvavo Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis. Seimo pirmininkas kreipėsi į EK plėtos komisarą, prašydamas Europos institucijose skubiau patvirtinti nuostatas, susijusias su perėjimu prie palengvintų tranzito dokumentų ir traukinio tranzito dokumentų. EK plėtos komisaras patikino Lietuvos politikus, kad nuostatos bus patvirtintos iki šių metų balandžio mėnesio, ir išreiškė pritarimą Lietuvos užimamai pozicijai sprendžiant Kara-

liaučiaus tranzito klausimą. Susitikime taip pat daug dėmesio skirta referendumo dėl narystės ES klausimui. G. Verheugen išreiškė viltį, kad Lietuvos piliečiai aktyviai balsuos ir pareikš savo poziciją dėl narystės Europos Sąjun-

goje. Plėtos komisaras pasiūlė ir pats aktyviai dalyvauti informacinėje kampanijoje artėjant referendumui, asmeniškai susitikti ir paaiškinti Europos Sąjungos nuostatas įvairioms Lietuvos visuomenės grupėms.

BAŽNYČIOS HIERARCHAI V. ADAMKUI PALINKĖJO SĖKMĖS ATEITIES DARBUOSE

Vilnius, vasario 6 d. (ELTA). Penkerių metų darbu Lietuvos labai Prezidentūroje surengtų pietų metu pasidžiaugė kadenciją baigiantis šalies vadovas Valdas Adamkus ir katalikų bei evangelikų liuteronų bažnyčių hierarchai. Susitikime akcentuotas didelis Lietuvos dvasininkų indėlis puoselėjant europines vertybes, ugdant jaunąją kartą. Kalbėdami apie sklandų Lietuvosėjimą į Vakarų erdvę, Bažnyčios atstovai prižadėjo padėti pasirėngti referendumui dėl narystės Europos Sąjungoje. Siekdamas referendumo sėkmės, sakė dirbsiąs ir V. Adamkus.

“Duok Dieve, Prezidente, kad Jūsų balsas ir toliau visuomenėje būtų girdimas”, - kadenciją baigiančiam V. Adamkui palinkėjo Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas, Vilniaus arkivyskupas metropolitas, kardinolas Juozas Audrys Bačkis. “Mes, vyskupai, norime ir toliau pasitarnauti, kad Lietuva taptų tikrai visavertė Europos narė, darysim ką galim”, - *Eltai* sakė Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas. Pasak jo, Bažnyčia noriai bendradarbiaus ir su naujuoju Lietuvos vadovu Rolandu Paksu, ir su kitomis valdžios institucijomis.

Los Angeles Sambūrio pastatymas sausio 11-12 dienomis. Komedija Jono Mackonio “Ledi Makbet iš Akmenės”. Iš kairės sėdi Edita Kliučinskaitė, Remigijus Bobina, stovi iš k. Rolandas Žukauskas, Juozas Pupius, Amanas Ragauskas ir Artūra Čėsna.

DRAMOS SAMBŪRIS

Režisieriaus Algimanto Žemaitaičio pastatytas sausio mėn. vidury (2003) veikalas - Jono Mackonio “Ledi Makbet iš Akmenės” Los Angeles, Calif., turėjo didelį pasisekimą.

Vieną vaidmenį atliko ir režisieriaus dukra Daina, kuri yra ir gera skaitovė, taip pat jos brolis Saulius. L. A. Dramos sambūriui pirmininkauja Ema Dovydaitienė.

Alė Rūta

PASKELBTI LIETUVOS KULTŪROS IR MENO PREMIJOS LAUREATAI

Lietuvos nacionalinių kultūros ir meno premijų komitetas paskelbė devynis menininkus, už iškiliausius pastarųjų penkerių metų darbus pelniusius 2002 metų Nacionalines kultūros ir meno premijas.

Premija paskirta dailininkui **Robertui Antiniui** už paminklą Romui Kalantai *Aukos laukas* Kaune (2002) ir kūrinius neregijų tema.

Premiją pelnė ir dailininkas **Arvydas Každailis** už Petro Duisburgiečio *Prūsijos žemės kronikos* iliustracijas (1997-2002) ir heraldikos kūrinius.

Už Lietuvos muzikinės kultūros puoselėjimą ir sklaidą pasaulyje Nacionaline premija apdovanotas saksofonininkas **Petras Vyšniauskas**. Nacionalinės premijos laureatu tapo ir teatro režisierius **Oskaras Koršunovas** už šiuolaikinio teatro galimybių atnaujinimą 1998-2002 m. spektakliuose *Roberto Zucco*, *Vasarvidžio nakties sapnas*, *Ugnies veidas*, *Meistras ir Margarita*, *Parazitai* ir *Oidipas karalius*.

Kompozitorius **Jurgis Juozapaitis** premija apdovanotas už kūrinius *Solo contra tutti smuikui ir orkestrui* (2001), *Mėnulio šviesa* smuikui, violončelei ir fortepijonui (1999) ir *Celeste* čelestai ir styginių orkestrui (2000).

Už pastarųjų penkerių metų kūrybinę veiklą propaguojant lietuvių kompozitorių muziką bei naujų lietuvių kūrinių atsiradimo inicijavimą apdovanotas Vokietijoje gyvenantis violončelininkas **Davidas Geringas**.

Rašytojas **Jonas Mikelins-**

kas premija apdovanotas už grožinės kūrybos ir eseistikos knygas *Ave, libertas!* (2001), *Žmogaus esmė* (2001), *Žmogus ir jo legenda* (2002).

Nacionalinės premijos laureatu tapo ir rašytojas **Kornelijus Platelis** už eilėraščių knygas *Atoslūgio juosta* (2000), rinktinius eilėraščius anglų kalba *Snare for the Wind* (1999) ir 2002 metų poezijos vertimus iš anglų kalbos.

Nacionaline premija apdovanotas dokumentinio kino režisierius **Audrius Stonys** už drąsius kino kalbos eksperimentus ir originalią šių dienų tikrovės analizę trumpo metražo filmuose *Uostas* (1998), *Fedia. Trys minutės po Didžiojo sprogimo* (1999), *Skrydis per Lietuvą, arba 510 sekundžių tylos* (2000), *Viena* (2001), *Paskutinis vagonas* (2002), pristatytus tarptauti-

niuose kino festivaliuose bei renginiuose.

Pasak Nacionalinių kultūros ir meno premijų komiteto pirmininko Sigito Gedos, šįmet buvo gauta beveik 30 paraiškų, tad įvertinti kiekvieno kandidato nuopelnus buvę nelengva, tačiau norėta atverti kelią naujoms ir drąsioms kultūros idėjoms, kad nebūtų apdovanojami tik vyresnės kartos kūrėjai. Už du pretendentes - P. Vyšniauską ir O. Koršunovą - 15 komiteto narių balsavo vienbalsiai.

Už monografiją apie kompozitorių Česlovą Sasnauską apdovanoti siūlytas muzikologas Vytautas Landsbergis atsiėmė savo kandidatūrą.

340 MGL (42 tūkst. 500 Lt) dydžio premijos kartu su laureato diplomu ir ženklu bus įteikiamos vasario 15 dieną, Lietuvos valstybės atkūrimo dienos išvakarėse.

ŽIEDAS NUSIPELNIUSIEMS ASMENIMS

Klaipėdos miestas iki šiol neturėjo oficialaus apdovanojimo nusipelniusiems kultūros ir meno žmonėms. Nuspręsta, jog ateityje jie bus apdovanojami briliantu inkrustuotu žiedu.

Klaipėdos miesto apdovanojimą steigia Savivaldybės Kultūros skyrius. Nuspręsta, jog juo turėtų tapti žiedas, pagamintas pagal renesansinį XVI a. žiedą, surastą Klaipėdos piliavietėje ir dabar saugomą Pilies muziejaus ekspozicijoje. Jau paskelbtas konkursas Klaipėdos miesto apdovanojimui sukurti. Žiedą planuojama gaminti iš aukso ir inkrustuoti brangakmeniais. 5,48 gr. svorio žiedo akis turėtų būti apie 0,8 karato dydžio briliantas, o abipus jo viršutinę žiedo dalį puoš du smulkūs deimantai. Žiedo ornamentų paskirtis ar simbolika dar nenustatyta.

Muziejininkų teigimu, piliavietėje rastas žiedas yra vienas vertingiausių Pilies muziejaus eksponatų. Jis iki šiol nebuvo eksponuojamas ir lankytojai jį išvydo tik praėjusią vasarą. Specialistai sako, jog tokių renesanso laikų žiedų su brangakmeniu visoje Europoje yra tik keletas. Manoma, jog mūsiškis galėjo priklausyti vyskupui arba kokiam kilmingo luomo žmogui.

Eltos inf.

ANDRIUS ŽLABYS PRADĖS DIDŽIŲJŲ PIANISTŲ KONCERTŲ CIKLĄ

Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenantis lietuvių pianistas Andrius Žlabys vasario 5 d. koncertavo Cleveland menų muziejuje. Čia prasidėjo koncertų ciklas “Fortepijono deimantai: penki didieji pianistai, trys muzikos amžiai”.

Cleveland menų muziejus pranešė, jog šį ciklą turėjo pradėti garsus turkų pianistas Fazil Say, tačiau jis laiku negavo JAV vizos ir paskutinę minutę atšaukė savo rečitalį. Tuomet pradėti koncertų ciklą buvo pakviestas Amerikoje išgarsėjęs lietuvių pianistas.

25 metų A. Žlabys skambinti pianinu pradėjo mokytis nuo 6 metų. Dar besimokydamas Vilniaus M. K. Čiurlionio menų gimnazijoje mokytojos Laimutės Jakniūnienės klasėje, jis tapo keleto tarptautinių konkursų laureatu. Baigęs gimnaziją, metus studijavo fortepijoną Interlocheno menų akademijoje, o 1994 m. išvyko į JAV studijuoti fortepijoną ir kompoziciją Curtis muzikos institute garsaus amerikiečių pianisto Seymour Lipkin klasėje, primena ELTA. Nuo 2000 m. A. Žlabys tęsė magistro studijas Cleveland muzikos institute.

Talentingas lietuvių pianistas nemažai koncertuoja garsiose JAV koncertų salėse, tarp jų ir Niujorko “Carnegie Hall”, rengia Johan Sebastijan Bach, Liudvik van Bethoven, Johanes Brahms, Sezar Frank opusų rečitalius, yra puikus J. S. Bach “Gera temperuoto klavyro” interpretuotojas. A. Žlabys daug koncertuoja solo Europoje, Šiaurės Amerikoje, pasirodo su tokiais pasaulinio garso muzikais kaip Gidonas Kremeris, Jurijus Bašmetas, Hilari Han, rengia koncertinius turus su G. Kremerio vadovaujamu kameriniu ansambliu “Kremerata Baltica”. Keletas jaunų užsienio kompozitorių yra specialiai A. Žlabiui dedikavę savo kūrinių, kuriuos 2001 m. pianistas atliko Vilniaus festivalyje.

Gerų atsiliepimų apie A. Žlabio muzikavimą pasirodo didžiojoje Amerikos spaudoje. *Chicago Tribune* jis buvo pavadintas vienu talentingiausių klaviatūros menininkų, o laikraščio *The Philadelphia Inquirer* apžvalgininkas negailėjo pagyrų jo interpretuojamam J. S. Bach “Gera temperuotam klavyriui”.

Operos solistai Sigutė Stonytė ir Arvydas Markauskas, akompanuojant muz. Alvydui Vasaičiui, dainuoja ALTO Vasario 16-osios minėjime Čikagoje. J. Tamulaičio nuotr.

AMBASADORĖ I. MARČIULIONYTĖ ĮTEIKĖ SKIRIAMUOSIUS RAŠTUS

Naujoji Lietuvos nuolatinė atstovė Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacijoje (UNESCO), nepaprastoji ir įgaliotoji ambasadorė Ina Marčiulionytė įteikė skiriamuosius raštus UNESCO generaliniam direktoriui Koichiro Matsuura, pranešė Lietuvos užsienio reikalų ministerija.

Raštų įteikimo ceremonijoje Paryžiuje ambasadorė pa-

tikino UNESCO vadovą, kad Lietuva toliau stengsis aktyviai dalyvauti organizacijos veikloje.

Darbą Lietuvos atstovybėje I. Marčiulionytė pradėjo šių metų sausio 22 dieną. Iki

paskyrimo į ambasadorės pareigas ji dirbo Lietuvos kultūros viceministre, kuravo Lietuvos dalyvavimą 2002 m. Tarpautinėje Frankfurto knygų mugėje.

Stasys Ignatavičius

RYŠININKĖ RŪTA

Pavakary miestelyje pasklido kalbos, jog ankstų rytą vietos enkavedistai ir sribai surengs baudžiamąją operaciją prieš Lietuvos partizanus. Vienas vietos kolchozNIKėlis, ruošdamas malkas, miške užmatė partizanų būrelį ir pasekė jį iki pat žeminės. Apie visą tai kolchoznikas pranešė miestelio enkavedistų viršininkui. Šis nedelsiant davė įsakymą ruoštis operacijai ir paprašė paramos iš valsčiaus.

Šios kalbos pasiekė ir senosios partizanų ryšininkės Rūtos ausis. Ji kiek dvejojo, nes dažnai būdavo, kad kalbos nepasitvirtindavo. Rūta jau keli metai savo pranešimais aktyviai talkino vietos partizanų būriui. Niekam net į galvą neatėjo, kad priešais enkavedistų būstinę gyvenanti senoji našlė yra aktyvi partizanų ryšininkė. Jos vyrą ir du sūnus 1941 m. birželio pabaigoje nukankino besitraukiantys vietos enkavedistai ir komunistėliai ir nuotada ji nutarė už juos atkeršyti. Taip ji ir tapo Lietuvos kovotojų talkininke. Ji nuolat per savo namelio langus stebėdavo enkavedistų veiksmus bei ju-

dėjimą ir apie viską surašydama palikdavo žinutę miestelio kapinaitėse prie vyro ir sūnų kapo. Naktimis šias žinutes pasiimdavo partizanai. Ryšininkės Rūtos surinkta informacija būdavo labai reikšminga ir padėdavo partizanams vykdyti įvairias užduotis.

Žinia apie rengiamą baudžiamąją operaciją pasitvirtino Rūtai betaisant vakariene. Į trobelę atėjo sribokas Špokas, kuriam nuolat geldavo dantis. Senoji našlė pastoviai turėjo įvairiausių žolių antpilų nuo įvairių sveikatos negalavimų. Špokas dažnai pasinaudodavo senosios našlės antpilais, tad ir šį kartą sribas atbėgo pagalbos. Besišnekučiuojant, Špokas nejučiom ir išsitarė apie rytojaus ryte ruošiamą partizanų žeminės užpuolimą, kuriame dalyvaus visos valsčiaus enkavedistų ir sribų pajėgos.

Špokui išėjus, Rūta sunerimo: “Ką daryti? Kaip įspėti partizanus, - mąstė senoji ryšininkė. Iki partizanų žeminės apie 15 kilometrų ir kelią iki jos žinojo tik ji ir eigulys

Skulptoriaus J. Jonušo stogastulpis “Saulė” M.K.Čiurlionio kelyje Dzūkijoje.

Kazys. Bet kurgi dabar eigulį surasti.

- Eisiu pati, - tvirtai nusprendė senoji ryšininkė. Skubiai apsiavė pusbatukus, užsidėjo paltą ir apsimatorojo vil-

none skara, kadangi naktimis jau spaudė lapkričio šaltukas, pasiėmė lazdelę ir išėjo iš namų.

Rūta paslapčia ir nepastebėta išslinko iš miestelio. Priešpilnio mėnulio šviesa švietė kelią link partizanų žeminės. Ji akylai stebėjo kelią, kad pavojaus atveju galėtų išsukti iš žvyrkelio. “Greičiau, greičiau. Kad tik laiku įspėti miško brolelius” - mintyse kartojė Rūta. Pasiramsčiuodama savo lazdele, ji skubėjo. Po valandos kelio ji pasiekė mišką. Dabar kelias pasidarė dar sunkesnis ir sudėtingesnis. Medžių viršūnės ir šakos visiškai uždengė blausią mėnulio šviesą. Rūta klupo užsikabindama už medžių šaknų, kelmų, kerplėšų, kartą ji net įkrito į seną karo laikų apkasą, medžių šakos negailestingai iki kraujų raižė jos veidą, rankas, kojas, bet ji vistiek kiek galėdama skubėjo įspėti partizanus. Toks žygis būtų sunkus ir jaunam, o jai, pergyvenusiai jau per septynias dešimtis metų, buvo be galo sunkus.

“Greičiau. Būtinai turiu įspėti kovotojus” dusdama mintyse kartojė Rūta. Ji jau savo kelyje keturios valandos, o atrodo dar ir pabaigos nematyti. Ją išmušė šaltas prakaitas,

akyse raibuliavo įvairiaspalviai ratilai, širdis rodė tuoj iššoks iš gležnos krūtinės. Ji prisisegė paltą, nusitraukė skarą... Rūta klupo, krito, bet vėl kėlėsi ir skubėjo, skubėjo, skubėjo...

“Kad tik suspėčiau. Kad tik įspėčiau mielus brolelius” - murmėjo Rūta, kuri jau nejautė savo kūno ir susižalojimų skausmų...

- Stok. Kas eina? - Rūta staiga išgirdo griežtą partizano Klevo balsą. Prieš jos akis iššoko dviejų ginkluotų partizanų šešėliai.

- Kleve, iš ryto jus užpuls... - lyg nesavu balsu Rūta spėjo pralemti šiuos žodžius... ir jos širdelė plyšo. Ji paaukėjo savo gyvybę, kad galėtų išgelbėti keliolikos Lietuvos kovotojų gyvybes.

Įspėti partizanai greitai susikrovė savo mantą, ginklus, šovinius, maistą, idėjo į neštuvus Rūtos kūnelį ir nekliudomai pasitraukė į kaimyninį mišką. Jų traukimąsi palengvino ir pridengė pradėjęs kristi pirmasis lapkričio sniegas.

Rūta palaidojo kaimyninio miško beržynėlyje. Kadangi niekas nežinojo jos tikrojo vardo ir pavardės, ant kapo lentelės partizanai peiliu išraižė “RŪTA”... ir mažą rūtos šakelę.

HERMES *phone*
a Nexcom company

Mažiausios skambučių iš JAV ir Kanados į Lietuvą kainos

Atsidarykite išankstinio mokėjimo paslaugos skambinimo sąskaitą internete **www.hermesphone.com** arba telefonu **1-877-748-7964** ir kalbėkite pigiau:

☞ Į Lietuvos fiksuotus telefonus - 0.16 USD/min

☞ Į Lietuvos mobilius telefonus - 0.20 USD/min

Jūs nemokėsite nei sujungimo nei kitų paslėptų mokesčių!

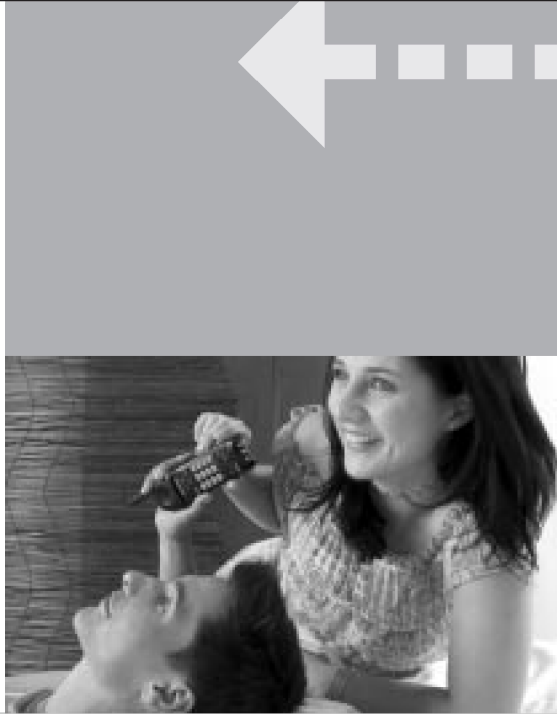
Taipogi Jums suteiksime:

- Papildomą PIN
- Automatinį numerio atpažinimą
- Puikią balso kokybę
- Nemokamą skambinimo sąskaitos aptarnavimą
- Patikimą klientų aptarnavimą
- Galimybę savo skambinimo sąskaitą tvarkyti internete
- Pokalbių apskaitą 6 sekundžių tikslumu

Dėl skambinimo sąskaitų įsigijimo, papildymo ar prireikus daugiau informacijos:

Apsilankykite: **www.hermesphone.com**

Skambinkite nemokamu telefonu: **1-877-748-7964**

RENGINIŲ KALENDORIUS

VASARIO 16 d. Nepriklausomybės Šventės Minėjimas
Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

KOVO 2 d. 11:30 v.ryto Šv. Jurgio parapijos blynų priešpiečiai parapijos salėje.

KOVO 16 d., sekmadienį, įvyks tradicinė **Kaziuko Muge** Dievo Motinos parapijos salėse. Rengia Clevelando skautija.

KOVO 22 d., šeštadienį, “Žaibo diena” - metinis LSK Žaibo parengimas - balius.

BALANDŽIO 5 d., šeštadienį, “Trys panteros”.

BALANDŽIO 13 d. 10:30 v. ryto vyskupo Roger Gries, OSB, apsilankymas Šv. Jurgio bažnyčioje.

BALANDŽIO 26 d., Grandinėlės 50-ties metų jubiliejus su koncertu, pokyliu ir šokiais prie geros muzikos Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

BALANDŽIO 27 d. 11:30 v.r. Atvelykio stalas Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 3 ir 4 dienomis, Ateitininkų šeimos šventė Dievo Motinos parapijoje. Šeštadienį koncertas ir sekmadienį akademija.

GEGUŽĖS 9, 10 ir 11 dienomis - 53-sios Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės Clevelande.

GEGUŽĖS 11 d. 11:30 v.r. **Motinos dienos** priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 26 d. 8:30v.r. - Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

RUGSĖJO 7 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 28 d. Lietuvių diena, Lietuvių Meno Ansamblio “**Dainava**” koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV LB Clevelando Apylinkės Valdyba.

LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. - Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

Melissa ir Emilija Mekešaitės

SESERYS MEKEŠAITĖS III-SIOS LTO PLAUKIMO VARŽYBOSE

Praeitą vasarą, birželio 26 d., Clevelando LSK Žaibo plaukikės, seserys Emilija ir Melissa Mekešaitės išsiruošė į ilgą kelionę dalyvauti III-sios Lietuvos Tautinės Olimpiados plaukimo varžybose ir 2002 m. Lietuvos plaukimo pirmenybėse, kurios įvyko 2002 m. birželio 27-29 d., Lazdynų 50 metrų baseine, Vilniuje, Lietuvoje.

Emilijai ir Melissai teko rungtyniauti prieš 100 geriausių Lietuvos plaukikių. Emilija, 14 metų, dalyvavo penkiose plaukimo rungtyse: 100, 200 ir 800 m laisvu stiliumi, 100 ir 200 m peteliške. Melissa, 18 metų, plaukė 50 m nugara ir 100 m laisvu

stiliumi. Emilija 100 ir 200 m laisvu st. varžybose buvo 4-ta, (nuplaukusi per 1:06.97 min. ir 2:13.56 min.), 100 m peteliške užėmė 5-tą vietą -1:13.76 min. ir 800 m laisvu st. laimėjo 3-čią vietą ir bronzos medalį, nuplauk-dama per 9:50.07 min. Emilija specializuojasi ilgų nuotolių laisvu stiliumi plaukiuose.

Seserys sakė, kad jų patirtis šiose varžybose buvo nepaprastai įspūdinga ir jauki. Žmonės buvo malonūs ir draugiški, kalbino jas, bandė užvesti pokalbius. Jos susirado gerą pustuzinį naujų draugų ir jautėsi tapę lietuvių plaukikių bendruomenės dalimi. “Tai yra patirtis, kurios aš niekuomet nepamiršiu!” sakė Melissa. Varžybų atidarymo ceremonijų metu Emilija ir Melissa buvo žiūrovų išskirtinai šiltai priimtose, gal todėl, kad buvo vienintelės Amerikos lietuvaitės, dalyvavusios plaukimo varžybose. Emilija sakė: “Įspūdingiausias ir labiausia jaudinantis momentas buvo, kai eidama link podiumo atsiimti savo medalio, pažvelgiau į minią ir pamačiau būrelį vyrų laikant išskleistą didelę Amerikos vėliavą, miniai keliant man ovacijas, kai mano pavardė buvo pašaukta”. Per trumpą buvimo laiką Lietuva Emilijai ir Melissai sudarė gilų įspūdį ir paliko gražaus ir įdomaus krašto įvaizdį, geresnį, nei jos įsivaizdavo. Mergaitės lydėjo jų tėvelis Vytautas Mekeša, kuris aplankė ir savo tėvų buvusią sodybą Marijampolės apskrityje. Po šios trumpos viešnagės Lietuvoje, visi trys išskubėjo į Plocką, Lenkijoje, kur Emilija dalyvavo tarptautinėse jaunimo plaukimo varžybose.

Emilija Mekešaitė yra pasižymėjusi Gilmour Academy ir Lake Erie Silver Dolphins klubo plaukikė, pasiekusi eilę rekordų ne tik mokyklinėse, bet ir lietuvių bei baltiečių varžybose.

Melissa Mekešaitė praeitą pavasarį užbaigė Hawken High School, kur buvo plaukimo komandos narė ir kartu priklausė Lake Erie Silver Dolphins klubui.

Algirdas Bielskus

DIRVAI AUKOJO

F.Jaras, Chesterton IN	50
Z.Obelenis, Russel, OH	40
A.Pautienis, Richmond H., OH	30
G.Austra, Baltimore, MD	25
Z.Janušis, Livonia, MI	25
V.Šilas, Chicago, IL	25
V.Anelauskas, Los Angeles, CA	20
N.Čečienė, Cleveland, OH	20
B.Briedis, Chicago, IL	20
G.Gražienė, Downers G., IL	20
O.Norkus, Los Angeles, CA ...	20
J.Pilkauskienė, Canada	20
A.Zaparackas, Highland B., FL	20
S.Ignatavičius, Cleveland, OH .	10
A.Jagutis, Daytona B., FL	10
I.Juodišius, Cleveland, OH	10
A.Kriaučiūnas, Oak Lawn, IL .	10
R.Kronas, Westmont, IL	10
A.Kudirka, Santa Monica, CA ..	10
V.Matonis, Phila., PA	10
J.Paškus, Pompano Beach, FL ..	10
K.Ramašauskas, Livonia, MI ..	10
J.Rasas, Las Vegas, NV	10
V.Rugienius, Livonia, MI	10
P.Stungys, Concord, OH	10
F.Misiūnas, Stuart, FL	10
R.Degutis, Richmond Hts., OH..	10

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

FOR RENT

**2 bedroom apartment
double house up
20426 Lakeshore Blv.
Euclid, OH**

Tel.: 481-2419

FOR SALE

Bed - A full size set, plush, unused, still in plastic with warranty, sell 135 dol.

Tel. 440-653-0239

Mattress set - 145 dol.
A queen set, orthopedic plush, unused in plastic. Can deliver.

Tel. 440-653-0239

Bed - A queen pillow-top set. Name brand with warranty. Still in plastic, will sell for 165 dol. Can deliver

Tel. 440-653-0239

King size mattress set - chiropractor endorsed with factory warranty, new, in plastic. List 799 dol. sell 275 dol. Can deliver

Tel. 440-653-0239

A. A.

IZBICKAI

Felicija Bagdonaitė (1925-2001) ir Vytautas (1920-1988)

*Tiktai valandėlė gyvenimas mano—
Prabėgs tartum sapnas ir metų šimtai,
Ir tuos, kur gyvena, ir tuos kur gyveno,
Vienodai priglaus amžinybės krantai.*

Skaudžiai prisimenam mylimus tėvelius iškeliavusius į amžinybę: mamą, Feliciją, Jos mirties metinės, ir tėvelį, Vytautą, Jo penkiolikos metų mirties sukakties progą. Tesiasi Jų prasmingi darbai mūsų visuomenėje ir didžiuojames Jų paliktais pedsakais šioj žemeje.

Kasdien jaučiame Jų itaką mūsų gyvenime ir liūdime Jų netekę.

*dukra Daiva Izbickaitė-Verseliene su šeima,
sūnus Vytenis*

SPORTAS

53-SIOS ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

53-sios Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės įvyks 2003 m. gegužės 9-11 d., Clevelande, OH. Visuotinio ŠALFASS-gos suvažiavimo nutarimu ir ŠALFASS Centro valdybos pavedimu žaidynes vykdė Clevelando LSK Žaibas.

Žaidynių programoje - ŠALFASS-gos pirmenybės šių sporto šakų: a) krepšinio - vyrų A ir B, moterų ir jaunių bei mergaičių A (1984 m. gimimo ir jaunesnių); b) tinklinio - vyrų, moterų ir mišrių (Co-Ed) komandų; c) stalo teniso; d) šachmatų ir, gal būt, plaukimo.

Vyrų krepšinio A klasę sudaro iškilesnės komandos, atrinktos ŠALFASS krepšinio komiteto. Likusios komandos žaidžia B klasėje, kur gali dalyvauti ir vyrų A klasės komandas turinčių klubų antrosios etc. komandos.

Principiniai, jaunių A klasės žaidėjams yra leidžiama

kartu žaisti ir vyrų A ar B klasėje, o mergaitėms A - moterų klasėje, kiek laikas leidžia.

Vyrų A ir B krepšinių numatoma pradėti gegužės 9 d., penktadienį, apie 5 val. po pietų. Visų kitų klasių krepšinis vyks tik šeštadienį ir sekmadienį.

Mišrių komandų tinklinis numatomas sekmadienį, o vyrų ir moterų - šeštadienį. Mišrią tinklinio komandą sudaro 6 žaidėjai. Aikštėje turi būti ne mažiau kaip 2 moterys (arba ne mažiau kaip 2 vyrai) visą laiką.

Stalo teniso programa: vyrų vienetas, moterų vienetas, vyrų senjorų (virš 55 m.) vienetas, jaunių/mergaičių (iki 18 m.) vienetas, vyrų dvejetas, moterų dvejetas, mišrus dvejetas ir komandinės varžybos (2 vyrai ir 1 moteris). Stalo tenisą numatoma vykdyti šeštadienį.

Šachmatų pirmenybės bus vykdomos šeštadienį ir sekmadienį šveicarų sistema. Numa-

toma atžymėti ir jaunuosius žaidėjus. Galutinis formatas bus nustatytas vietoje, atsižvelgiant į dalyvių skaičių bei amžių.

Plaukimo pirmenybės planuojamos šeštadienį, šiose klasėse: vyrų ir moterų (17-24 m. imtinai), senjorų ir senjorių (25 m. ir vyresnių); berniukų ir mergaičių - 15-16 m., 13-14 m., 11-12 m., 9-10 m. ir 8 m. ir jaunesnių. Programa apima visus stilius. Šuolių į vandenį nebus. Klasifikacija - pagal dalyvio amžių varžybų dieną. Galutinis formatas bus nustatytas po preliminarinės registracijos, jei pakaks dalyvių ir sąlygos bus prieinamos.

Dalyvavimas žaidynėse yra atviras visiems Š. Amerikos lietuvių sporto vienetais ir individams, atlikusiems metinę 2003 m. ŠALFASS registraciją.

Preliminarinė visų sporto šakų dalyvių registracija privalo būti atlikta **iki 2003 m. kovo 15 d. imtinai**, pas žaidynių komiteto vadovą, šiuo adresu: Vidas Tatarūnas, 8697 Harvest Home Dr., Mentor, OH 44060. Tel 440-209-0440 Faksas 216-481-6064. E-mail: tatarunas@ameritech.net. Daugiau informacijos? Sekite **Žaibas Website**: www.zaibas.org

Po preliminarinės registracijos bus nuspręsta, kurios sporto šakos bus vykdomos ir paskelbta detalės bei galutinės registracijos datos.

Dėmesio, šachmatininkai, plaukikai ir stalo tenisistai, norintieji dalyvauti žaidynėse, prašomi neatidėliojant pranešti V. Tatarūnui. Nuo jūsų reagavimo priklausys ar vyks varžybos šiose sporto šakose.

ŠALFASS-gos
CENTRO VALDYBA

ĮVAIRENYBĖS

Klaipėdoje restauruojamas princo Fridricho bastionas su poterna, kuris yra sudėtinė Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso dalis. Pilies pastatų kompleksą sudarė keturi korpusai apie uždara kiemą. Patalpos buvo įvairios paskirties: gyvenamosios, ūkinės ir arsenalo. Vėliau pilies gynybinė sistema iš esmės nepakito.

▪ **Rūko daugiau kaip trečdalis Lietuvos moksleivių.** 36 procentai Lietuvos moksleivių vartoja kokius nors tabako gaminius. Šią naujausią išvadą paskelbė Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Psichologijos katedros specialistai, pateikę tyrimo, kaip išplitęs rūkymas tarp 7-9 klasių moksleivių, duomenis.

Tyrimo metu buvo apklausti penkiasdešimties Lietuvą reprezentuojančių mokyklų moksleiviai. Tyrimas apima duomenis apie cigarečių ir kitų tabako produktų vartojimą bei informaciją apie penkis tabako vartojimo faktorius: prieinamumą ir kainą, tabako vartojimo aplinkoje laisvumą, meti-

mą, visuomenės informavimo priemones ir reklamą bei mokyklos programą. Kaip informavo VDU Psichologijos katedros vedėjas, projekto koordinatorius prof. Antanas Goštautas, tyrimo metu nustatyta, jog 36 proc. moksleivių vartoja kokius nors tabako gaminius. Pusė moksleivių gyvena namuose, kuriuose yra rūkoma jiems esant šalia, du trečdaliai moksleivių mato rūkymo vietoje vietose pavyzdį. Daugiau nei 6 iš 10 apklaustų moksleivių turi rūkančių tėvų.

Atlikus sociologinę apklausą paaiškėjo, jog du trečdaliai moksleivių mano, kad aplinkinių rūkymas yra jiems kenksmingas. Daugiau nei 6 iš 10 įsitikinę, kad rūkymas viešose vietose turėtų būti uždraustas. Beveik 7 iš 10 rūkančių 7-9 klasių moksleivių norėtų mesti rūkyti. Anot prof. A. Goštauto, projektas leido gauti naujausią informaciją apie visos Lietuvos 7-9 klasių moksleivių rūkymo ypatumus. Kitas tyrimas numatytas 2004 metais.

Danutės Koldūnai

- Mėsos
- Varškės
- Grybų
- Raugintų kopūstų

Gaunama *Patria Imports*
794 East 185th Street
Doons kompanijos produktas

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

The **Regency**
Luxury Apartments

The Best Address in PARMA!

1st Month FREE
on 1 and 2 Bedrooms
(RESTRICTIONS APPLY)

440-845-4841

 Owner's Management Company

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama.
telidanti jaukią atmosferą, lūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)